

★ 4/06 ★ zima 2006 ★ brezplačen izvod

sulawesi
SANJSKI POKLIC: DJ
NOČ V ISTANBULU
božično-novoletni partiji

iPod shuffle

Absolutni svetovni hit, samo za vas tudi v centru Ljubljane.

V trgovini, ki jo je dizajniral Apple, vas pričakujejo tudi ostali Apple proizvodi:

vsi najnovejši Maci na katerih lahko ob Mac OS uporabljate tudi
Windows operacijski sistem,
vsi modeli iPoda, najbolj prodajanega MP3 predvajalnika na svetu,
tukaj lahko dobite nasvet strokovnjaka,
servis in še mnogo drugega...

PowerCom Adria, d.o.o.

Gospodsvetska 6
1000 LJUBLJANA

Tel: 01 231 4010
www.iStyle.si

iSTYLE

INTRO

Mission possible

"Na svetu še vedno 100 milijonov otrok živi na ulici, 250 milijonov otrok od 5 do 14 let je prisiljeno delati za preživetje in več kot 300.000 se jih bojuje v različnih oboroženih konfliktih ..."/> /Amnesty International Slovenije/

Smo v 21. stoletju, tehnologija napreduje s svetlobno hitrostjo, po drugi strani pa se zdi, da kar se tiče varovanja človekovih pravic nismo veliko napredovali. No ja, uradno je suženjstvo res odpravljeno, še vedno pa obstajajo takšne ali drugačne oblike prikritega suženjstva. In rasizem, ksenofobija, homofobija ... so še prisotni, tudi pri nas. Zakaj pa smo ljudje nestrpni do drugačnih? Večinoma zaradi predsodkov, ki nastanejo zaradi nepoznavanja in nerazumevanja.

Vsi, ki radi potujete, pa veste, kako je raznolikost pomembna. Najboljši del vsakega pravega popotovanja je, da srečaš ljudi iz različnih držav in spoznavaš različne kulture, ki jih sprejmeš kot drugačne, ne pa kot čudne in manjvredne. V hostlih si deliš sobo z ljudmi iz najrazličnejših koncev in krajev in vidiš, da smo vsi samo ljudje; nihče ni dober ali slab zaradi svoje narodnosti ali verske pripadnosti, nihče ni umazan ali čist zaradi svoje spolne usmerjenosti.

In o tem govori tudi kampanja Vsi drugačni - vsi enakopravni. Razumevanje in znanje o človekovih pravicah, še posebej nas mladih, je zelo pomembno za reševanje globalnega problema nestrpnosti in uveljavljanja osnovnih pravic vsakega človeka, zato se v Sloveniji kampanji pridružujemo tudi s programom EURO<26. S podporo Urada RS za mladino te bomo tako obveščali o pomembnih in zanimivih tematikah s področja raznolikosti, človekovih pravic in participacije.

Ah, zeh zeh, dolgočasaas, saj o tem smo že vse slišali, bo kdo rekel. Ampak ekipa EURO<26 si je zadala posebno misijo: pokazati, da tema o človekovih pravicah in raznolikosti ni nujno tako dolgočasna. Konec koncev, saj človekove pravice niso samo dokumenti in konvencije. Seveda, pomembno je poznati vsaj osnove, na katerih temeljijo pravice vseh ljudi na svetu, vendar se sama ideja raznolikosti in človekovih pravic odraža tudi v glasbi, v filmu, literaturi, umetnosti ... to pa zanima tudi tebe, kajne?

Mimogrede, že veš, kakšna bo tvoja letošnja novoletna zaobljuba? Naš namig: poglej na stran 31!

Zimsko izdajo revije 26! je sofinanciral Urad RS za mladino, www.uradzamladino.gov.si.

vsi drugačni
vsi enakopravni

KAZALO

4 euro<26 novice
euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaj
zimski popusti euro<26

6 planet evropa
po jugonostalgijo v beograd
cmepius
noč v istanbulu

10 eksotika
sulawesi
japonska

12 gravitacija
energetska dieta
vsi drugačni - vsi enakopravni
eycademy v sloveniji
eycademy v evropi
o človekovih pravicah
kaj se danes spleča študirati?

19 moveit!
sankanje

20 kult<ura
dogodki po sloveniji
dogodki po evropi

22 kult<film
zhang yimou
življenje na filmskem traku

24 kult<scena
šoup
mala šola ilustracije, 2. del

26 kult<glasba
sanjski poklic: dj
glasba s težo

29 kult<foto
gola (raw) zima

30 kult<knjiga
odpri oči s knjigo

31 web
tvoje pravice na spletu

★ REVUJA 26! / 26! MAGAZINE ★ ST./NO. 4/06 ★ IZDAJATELJ/PUBLISHER: MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, Ljubljana, Slovenia ★ ODGOVORNA OSEBA/MANAGING DIRECTOR: Janez Plevnik ★ UREDNIK/EDITOR: Mojca Opara ★ OGLASNO TRŽENJE/ADVERTISING: info@euro26.si, tel: 01 426 52 68, www.euro26.si ★ PRODUKCIJA IN OBLIKOVANJE/DESIGN: Domen Kolšek ★ TISK/PRINT: Tiskarna SCHWARZ ★ NAKLADA/PRINTING: 18.000 ★ FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI/COVER PHOTO: Bojan Stepančič ★ BREZPLAČEN IZVOD, NI ZA PROSTO PRODAJO ★ MOVIT - EURO<26, Slovenija, je član organizacije EYCA, priznane s strani Sveta Evrope. Mnenja in stališča avtorjev člankov ne odražajo vedno stališč uredništva in organizacije. ★ ISSN 1580-5433

10%!

EURO<26 ★ DVE MLADINSKI KARTICI

Mednarodni projekti, natečaji in srečanja mladih, informacije o dogodkih in trendih na področju kulture, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

- ★ **EURO<26:** klasična mladinska kartica nudi vse zgoraj naštetu (in več) / 2.000 SIT (8,35 EUR);
- ★ **SŽ-EURO<26:** partnerska mladinska kartica nudi vse, kar ima klasična, in še **30% POPUST** na vlakih po Sloveniji ter **25% RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! / 4.000 SIT (16,69 EUR)

Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si. Imetniki kartic EURO<26 prejmejo še: revijo 26!, katalog popustov EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o mednarodnih projektih, natečajih in novih popustih.

PRODAJNA MESTA

Seznam prodajnih mest za klasično EURO<26 kartico in partnersko SŽ-EURO<26 kartico lahko najdeš na spletnem naslovu www.euro26.si.

CENEJE Z VLAKOM PO EVROPI!

Imetniki kartice SŽ-EURO<26 lahko poleg popusta na vlakih po Sloveniji (30%) koristijo tudi **25% RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu!

Popust velja pri nakupu vozovnic za skoraj vse evropske železnice - za relacije med najmanj dvema državama. Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si.

POPUSTI EURO<26 NA SLOVENIA.INFO

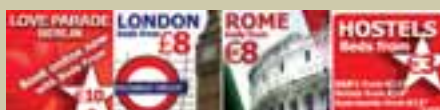
Slovenska turistična organizacija je na uradnem slovenskem turističnem portalu www.slovenia.info v bazo slovenskih ponudnikov turističnih storitev dodala tudi informacije o popustih in ugodnostih EURO<26! Tako boš na enem mestu lahko dobil npr. informacije o vseh namestitvah v Sloveniji, zraven pa bo pri določenih ponudnikih znak EURO<26 opozarjal, kakšen popust je na voljo imetnikom kartice EURO<26 in SŽ-EURO<26. Na www.slovenia.info lahko najdeš podatke o popustih v praktično vseh kategorijah.

foto: Bobo

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartici EURO<26 in SŽ-EURO<26 nudita tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10% cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90% plačaš ob prihodu v prenočišče. Več: www.euro26.si

NOV ADRENALINSKI POPUSTI!

Od sedaj naprej lahko svoj adrenalin sprostiš tudi s paintballom ali sankanjem in drugimi aktivnostmi v doživljajskem parku Jezersko - s kartico EURO<26 bo ta dogodivščina **10 %** ugodnejša!

★ **RAJ JEZERSKO**, Zgornje Jezersko 28 a, Zgornje Jezersko, 031/203 930, info@raj-jezersko.si, www.raj-jezersko.si

Več informacij o EURO<26 popustih in ugodnostih: www.euro26.si/sl/popusti

ZIMSKI POPUSTI EURO<26

Zima ponuja obilo priložnosti za veselje na snegu. Se pozimi kam odpraviš? S kartico EURO<26 si lahko privoščiš ugodnejše potovanje, razni izleti in aktivnosti pa te ne bodo tako zelo udarili po žepu, kot bi te sicer. Naj zimske popuste v Sloveniji lahko najdeš na www.euro26.si/sl/popusti.

Tudi v tujini lahko koristiš kup zanimivih zimskih popustov, predvsem v bolj snežnih državah: **Andora, Avstrija, Češka, Finska, Italija, Latvija, Poljska, Slovaška, Španija, Švica**. Preveri na www.euro26.org! Na sneg torej!

TE ZANIMA DELO?

BI BIL SAM SVOJ GOSPODAR?

BI SI SAM DOLOČAL URNIK IN KOLIČINO DELA?

BI DELAL, KJER TI PAŠE?

Potem te vabimo med **LOVCE NA POPUSTE!** Iščemo mlade z vse Slovenije za iskanje novih zanimivih popustov - po vsej Sloveniji. Ponujamo ti popolnoma prilagodljivo delo, stimulativno plačilo in izziv.

Prijave zbiramo do zapolnitve mest oz. najkasneje **do 10. 1. 2007**.

Več info: miha.knavs@euro26.si, 01/426 52 68, 051 819 110 (9.00-17.00)

EURO<26 NATEČAJI IN IGRE ★ PODELITEV NAGRAD

★ EURO<26 IPOD NATEČAJ

Nagrajenci EURO<26 IPOD natečaja, v okviru katerega so vsi mladi do 27. leta na www.euro26.si v spletni galeriji lahko objavljali svoje fotke/vidoe in nato glasovali za naj fotko/video, so postali ponosni lastniki iPod-ov! Podelitev nagrad je bila v novo odprtem Apple centru v Ljubljani. Zmagovalne in vse ostale fotke/vidoe si še vedno lahko ogledaš v spletni galeriji na www.euro26.si.

★ EURO<26 ANIMATEKA NATEČAJ

Do 30. novembra je na www.euro26.si v galeriji potekal natečaj za naj sliko najljubšega animiranega junaka. Ekipa Animateke je izbrala dva najbolj simpatična lika in obdarila dva nagrajence, ki sta prejela po dve vstopnici za ogled projekcije na festivalu animiranega filma Animateka, ki je potekal decembra 2006.

★ EURO<26 BRUC06 NAGRADNA IGRA

V spletni galeriji na www.euro26.si smo zbirali odštekane žurerske fotke iz vseh koncev in krajev, 1. decembra pa smo izžrebali 5 nagrajencev, ki so prejeli po 2 brezplačni vstopnici za prireditev Bruc06, ki je potekala 6. decembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Več o natečajih na www.euro26.si/sl/projekti.

POPUSTI EURO<26 * NOVOSTI

Da boš na tekočem, kaj je novega, je tukaj seznam novih ali spremenjenih popustov. In ker bi ti radi ponudili kar najboljše, te vabimo, da na spletni strani ocenjuješ in komentiraš popuste, kajti samo tako bomo lahko prilagodili ponudbo tvojim potrebam in željam. Več o EURO<26 popustih: www.euro26.si.

* AVTOŠOLA K&D

CESTA MARŠALA TITA 22 A, JESENICE, www.kind.si
10% pri tečaju CPP

* PENZION STARE BOHINJ

UKANC 128, BOHINJSKO JEZERO, www.impel-bohinj.si
15% pri namestitvi

* TURISTIČNA AGENCIJA LAGUNA

ISTRSKA VRATA 7, IZOLA, www.laguna-sp.si
5% pri najemu zasebnih sob in apartmajev v Izoli

* PENZION NA RAZPOTJU

LOGARSKA DOLINA 10, SOLČAVA, www.plesnik.si
10% pri polnem penzionu, polpenzionu in nočitvi z zajtrkom

* VILA PALENK

LOGARSKA DOLINA 10, SOLČAVA, www.plesnik.si
10% pri polnem penzionu in nočitvi z zajtrkom

* GRAD GEWERKENEGG

IDRIJA, www.muzej-idrija-cerkno.si
300 sit / 1,25 € pri vstopnini

* DOMAČIJA PISATELJA FRANCETA BEVKA, CERKNO

CERKLJANSKI MUZEJ, CERKNO
IDRIJSKA KAMŠT - VODNA ČRPALKA, IDRIJA
RUDARSKA HIŠA, IDRIJA
RUDNIK ŽIVEGA SREBRA, JAŠEK FRANČIŠKE, IDRIJA
www.muzej-idrija-cerkno.si
100 sit / 0,42 € pri vstopnini

* PARTIZANSKA BOLNICA FRANJA

DOLENJI NOVAKI, CERKNO, www.muzej-idrija-cerkno.si
300 sit / 1,25 € pri vstopnini

* PARTIZANSKA TISKARNA SLOVENIJA

VOJSKO, IDRIJA, www.muzej-idrija-cerkno.si
100 sit / 0,42 € pri vstopnini

* URAR ŠTEFANAC SLAVKO

KARANTANSKA 2, DOMŽALE
10 - 15% pri storitvah in izdelkih

* TRGOVINA MERY

ŠUTNA 16, KAMNIK / USNJARSKA 8, KAMNIK
TPC CENTER BLEDE, BLEDE
10% pri nakupu

* TRGOVINA SKINY

PRISTANIŠKA 3, KOPER
10% pri nakupu

* RAJ JEZERSKO

ZGORNJE JEZERSKO 28 A, ZG. JEZERSKO, www.raj-jezersko.si
10% na aktivnosti v doživljajskem parku (sankanje, paintball ...)
10% pri najemu brunarice in pri najemu kolesa

* AVANTURA

KOT 19, BOVEC, www.avantura.org
10% pri dnevnem in nočnem sankanju (razen v soboto)

* ALPE ŠPORT VANČAR

TRG GOLOBARSKIH ŽRTEV 20, BOVEC, www.bovecsport.com
15% pri sankanju, raftingu, soteskanju

Več o sankajskih popustih na strani 19.

DIGITAL STORYTELLING * KAKŠNA JE TVOJA ZGODBA?

Kaj so digitalne zgodbe? To so iskrene, čustvene osebne zgodbe, ki so jih v obliki mini videov posneli vsakdanji ljudje kot ti – s pomočjo kamere, računalnika, skenerja in fotografij iz lastnega foto albuma. Vsak ima svojo zgodbo in nove tehnologije omogočajo, da lahko zgodbo vsakdo enostavno posname v digitalni obliki in jo potem objavi na spletni strani kot je npr. www.bbc.co.uk/wales/capturewales.

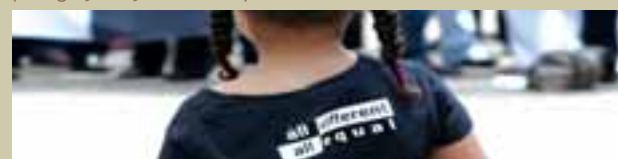
Konec septembra je valižanska EURO<26 organizacija Canlaw Online (www.canlaw-online.com) v Cardifu (Wales, VB) organizirala EURO<26 projekt Digital Storytelling, ki se ga je pod okriljem programa EURO<26 v Sloveniji udeležil tudi Domen Kolšek. Več o tem, kako je potekal projekt pa na www.euro26.si/sl/projekti.

POVEJ SVOJO ZGODBO!

Imaš tudi ti kakšno zanimivo obsesijo? Se ti je zgodilo kaj, o čemer bi rad spregovoril pred svetom? Povej svojo zgodbo! **Januarja 2007** bomo organizirali delavnico Digitalne zgodbe. Če te delavnica zanima, nam piši na info@movit.si - med prvimi te bomo obvestili o poteku delavnice. Število udeležencev bo omejeno, prednost pa bodo imeli imetniki kartic EURO<26. Tri najboljše digitalne zgodbe bodo objavljene na valižanski spletni strani www.credu.co.uk, zato je potrebno tudi znanje angleščine.

VSI DRUGAČNI * VSI ENAKOPRAVNI

To, da je bila v Sloveniji leta 1995 ta kampanja precej odmevna in deležna komplimentov tudi v mednarodnem prostoru, že veš. A boj proti rasizmu, antisemitizmu, ksenofobiji in nestrpnosti še ni končan - še vedno nimajo vsi ljudje enakih možnosti, še posebej tisti, ki živijo v revnih družbenih okoljih, manjšine in tudi otroci, ženske, mladi, priseljenci, begunci ... Zato je ta evropska mladinska kampanja ponovno aktualna - tudi tokrat je pod okriljem znanega logotipa Vsi drugačni - vsi enakopravni, osrednja tema pa je »raznolikost, človekove pravice in participacija« (www.alldifferent-allegal.org). Tudi v Sloveniji bo kampanja do septembra 2007 pod okriljem **Urada RS za mladino** (www.uradzamladino.gov.si) opozarjala, da so raznolikost, participacija ter medverski in medkulturni dialog ključnega pomena pri izgrajevanju naših skupnih vrednot.

Razumevanje mladih o problematiki človekovih pravic in enakih možnostih je zelo pomembno za reševanje tega globalnega problema, zato se v Sloveniji kampanji pridružuje tudi program EURO<26. S podporo Urada RS za mladino te bomo tako skozi EURO<26 informativne medije, kot so revija **26!**, www.euro26.si in **EURO<26 e-novice**, obveščali o pomembnih in zanimivih tematikah s področja raznolikosti, človekovih pravic in participacije. Ekipa EURO<26 si je zadala nalogo, da bo poiskala čim bolj zanimive informacije na to temo - nekaj jih lahko najdeš že v tej številki revije 26!, samo poišči znani črnobeli logotip. Na posebni spletni podstrani www.euro26.si/vsidrugacni bomo v času kampanje zbirali zanimivosti na to temo, poteka pa tudi **nagradni natečaj!** Da boš vedno na tekočem o teh in drugih aktivnostih povezanih s kampanjo, pa se naroči na EURO<26 e-novice.

EYCADEMY * VEM, DA NE VEŠ!

Letos je v okviru projekta EYCADEMY potekala **kvalitativna mladinska raziskava na temo človekovih pravic in diskriminacije**. Dobili smo precej zanimivih informacij in nekaj ti jih podajamo na straneh 14 in 15 v tej številki revije 26!.

V Sloveniji je raziskavo izvajal Zavod Movit - EURO<26 pod okriljem Evropske organizacije mladinskih kartic - EYCA, podpri pa so nas še: Kinodvor, Amnesty International Slovenije, Umanotera - 3 Muhe, shop.pizdarje.com in e-Studentski servis.

Za več informacij o raziskavi stopi v stik z nami: miha.knavs@euro26.si, 080 26 26. Več o EYCADEMY: www.euro26.si/eycademy

INFORMACIJE O PROJEKTU:

- * www.euro26.si
- * EURO<26 e-novice
- * revija 26!

V BEOGRAD PO JUGONOSTALGIJO

BLIŽAJO SE BOŽIČNO-NOVOLETNI PRAZNIKI. SI MORDA POMISLIL, DA BI LETOS PRAZNIKE PREŽIVEL MALO DRUGAČE, JIH POPESTRIL S KAKŠNIM IZLETOM? TE ZANIMA, KAKŠEN JE VIDETI PRAZNIČNO OKRAŠEN BEOGRAD IN KAKŠNO JE PREDNOVOLETNO VZDUŠJE V BALKANSKI PRESTOLNICI OZIROMA »NORA« SILVESTRSKA NOČ? IN VSE TO Z UDOBIM, BREZSKRBNIM IN SEVEDA POCENI POTOVANJEM Z VLAKOM? BREZ SKRBI! VSAK DAN LAHKO Z REDNIMI VLAKI, BREZ PRESTOPANJ POTUJEŠ IZ LJUBLJANE V BEOGRAD IN NAZAJ.

BELO MESTO

Beograd je eno najstarejših mest v Evropi, ki leži na sotočju reke Donave in Save. Med najznamenitejšimi ulicami so Knez Mihailova, katero Beograjčani ljubkovalno imenujejo »kneziš«. Skadska ulica v starem delu Beograda je znana po delu umetnikov pa tudi po številnih kavarnah, gostilnah in nočnih zabavah. Če boš obiskal boemsko četrt na Skadarliji, zagotovo ne boš zamudil prave »balkanske« zabave, »roštiljade« in »trubačev«.

Najbolj znan trg je Terazije, ime je dobil po stolpih za spuščanje vode z višin, ki so jih Turki imenovali terazije (tehtnica) za vodo. Mesto se ponaša tudi s kar 65 javnimi parki. Največji in najlepši beograjski park Kalemegdan je hkrati tudi najpomembnejši kulturno zgodovinski kompleks, v katerem dominira Beograjska trdnjava, katera je zgrajena na grebenu nad ustjem Save in Donave, razdeljena pa je na Gornji in Donji grad (Zgornje in Spodnje mesto).

V Beogradu pa seveda ne moremo mimo Dedinj in Hiše cvetja ter Šumadije in dinastije Karađorđević pa stadiona Crvene Zvezde in Partizana in še bi lahko naštevali. Na beograjskih ulicah in trgih je kar 192 spomenikov.

Na reki Savi je v neposredni bližini ustja v Donavo in samo štiri kilometre od središča Beograda nekdanji otok, zdaj polotok Ada Ciganlija, najbolj obiskana izletniška točka. Poleg restavracij, kjer lahko okusiš dobrote balkanske kuhinje ob zvokih trub, so tu še nočne zabave na splavih z etno, disco ali »turbofolk« glasbo.

Obvezen pa je tudi obisk najbolj znane beograjske tržnice na prostem Buvljak, kjer lahko kupiš spominke, kakšno novoletno darilo, ali pa te bodo pritegnili »originalni ponaredki«.

Z VLAKOM NA ČEVAPČIČE

Potovanje z vlakom v Beograd je najcenejše, če potuješ v skupini. Če potuje v skupini najmanj šest oseb, je cena povratne vozovnice iz Ljubljane v Beograd le 51,20 evrov oziroma 12.270 tolarjev na osebo. Po ponudbi City Star International je cena povratne vozovnice 54,12 evrov oziroma 12.970 tolarjev na osebo, če potuje 5 oseb. Pri ponudbi City Star International lahko v skupini potuje največ pet oseb.

Ponoči lahko potuješ s spalnim ali ležalnim vagonom. Doplačilo za ležalnik (oddelek s šestimi posteljami) znaša 2.396 tolarjev oziroma 10 evrov na osebo. Doplačilo za spalnik, oddelek Touriste (tri postelje) je 2.876 tolarjev na osebo, to je 12 evrov, za oddelek Double (dve postelji) pa znaša 4.314 tolarjev na osebo, kar je 18 evrov. V nekaterih vlakih je tudi restavracijski vagon, tako da se zabava lahko začne že na vlaku.

Ugodne cene in dobre vsakodnevne vlakovne povezave ter udobna vožnja omogočajo, da brez kakršnih koli posebnih priprav obišeš Beograd – mesto, ki nikoli ne spi, ki ponuja obilo zabave in dobre hrane in hkrati nudi možnosti za ogled kulturnih znamenitosti.

SMUČARSKI VLAKI

Prav preprosto je: sedeš na vlak, smuči imaš že skoraj pripete, in ko se vlak ustavi, si na smučišču ali vsaj v neposredni bližini. To so smučarski vlaki, ki začnejo obratovati ob začetku vsake smučarske sezone, takoj ko so snežne razmere dovolj ugodne! Prevoz smučarske opreme na vlaku je brezplačen, na voljo pa je še vrsto popustov in ugodnosti.

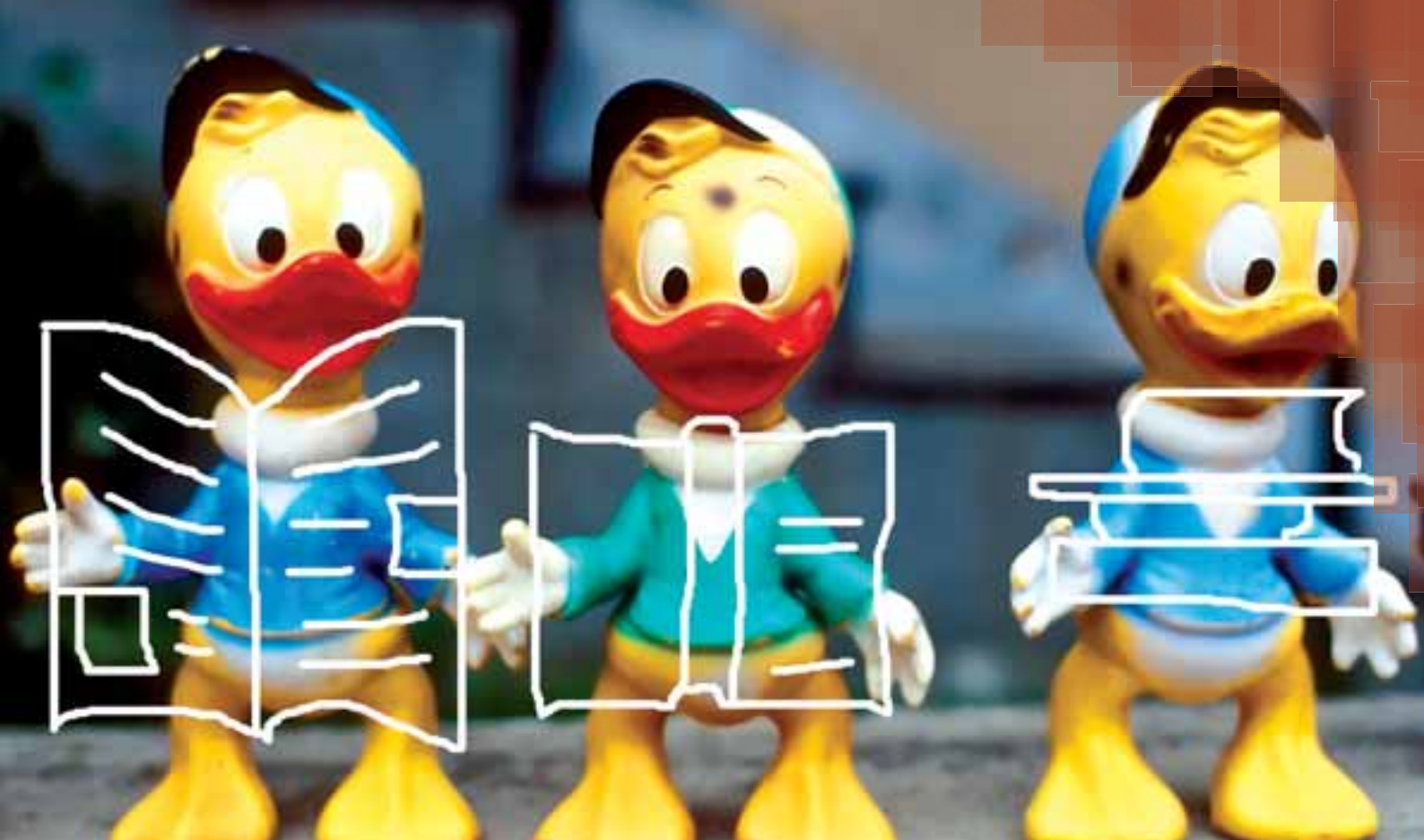
KOBLA je edino smučišče v Sloveniji, do katerega prideš kar z vlakom – brez drugega dodatnega prevoznega sredstva. Prve žičnice se začnejo na robu Bohinjske Bistrice, urejena je tudi proga za sankanje. Poseben smučarski avtobus povezuje Bohinjsko Bistrico z Voglom. Smučarski vlak do Koble bo ob ugodnih snežnih razmerah vozil iz LJUBLJANE vsak dan, iz KOPRA pa ob vikendih in praznikih, med počitnicami pa vsak dan. Do Boh. Bistrice vozijo vsak dan tudi vlaki iz NOVE GORICE, v sezoni pa je na voljo tudi vlak iz DIVAČE.

Poleg popustov za imetnike kartice SŽ-EURO<26 bo tistim, ki se boste s smučarskim vlakom peljali do smučišča Kobla, vozovnica za vlak zagotavljala **10 % popust** pri nakupu dnevne smučarske karte! Tako bo cena za celodnevno smučarsko vozovnico 4.000 tolarjev (16,69 EUR), za mlade do 14. leta pa 2.900 tolarjev (12,10 EUR).

MARIBORSKO POHORJE je z vlakom in z zagotovljeno avtobusno povezavo do pohorske vzpenjače dostopno tako ljubiteljem dnevne kot nočne smuke. Z vozovnico za smučarski vlak dobiš več kot **15 % popust** na celodnevno smučarsko vozovnico (od pon. do pet.) in sicer je cena 5.000 tolarjev (20,86 EUR), za mlade od 13. do 23. leta pa 4.200 tolarjev (17,53 EUR). Za nočno smuko (od 18. do 21. ure) je cena za učence 5.000 tolarjev (20,86 EUR), med počitnicami in vikendom pa 3.700 tolarjev (15,44 EUR), za dijake 4.400 tolarjev (18,36 EUR). Smučarske vozovnice lahko kupiš pri blagajnah pohorskih smučišč!

Foto: Bojan Štepančič

INFO: ZELEZNIŠKE POSTAJE ★ WWW.SLO-ZELEZNICE.SI ★ POTNIK.INFO@SLO-ZELEZNICE.SI

KO TE NAPADE - COMENIUS

TE KDAJ NAPADE NEUSTAVLJIVA ŽELJA PO ZNANJU, RAZISKOVANJU, SPOZNAVANJU TUJIH JEZIKOV, DEŽEL? SE ZGODI TUDI TO, KAJ? ŠE DOBRO, DA MAMA EVROPA TAKO LEPO SKRBI ZA NAS. ONA VE, KAJ JE DOBRO ZA NJENE OTROKE IN ZATO IMA VEDNO PRI ROKI PROGRAME ZA IZOBRAŽEVANJE. PAZI TO: VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE JE USTANOVILO CENTER ZA MOBILNOST IN EVROPSKE PROGRAME IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA. DA TI NE ZMANJKA ZRAKA IN SI NE ZLOMIŠ JEZIKA NA ŠTIRIH RAZLIČNIH KRAJIH, MU RECI KAR CMEPIUS.

JE TO ZA NA KRUH NAMAZAT?

Ne. To je tak super center, ki skrbi za strokovno tehnično podporo in izvajanje akcijskih programov EU Socrates in Leonardo da Vinci. Ne, ne gre za arheološko izkopavanje mrtvih genijev. To sta programa, namenjena izboljšanju kakovosti evropskega izobraževanja in spodbujanju evropskega povezovanja. Zakaj dva in ne eden? Ker sta različna. Temeljna razlika med njima je, da je Leonardo da Vinci program poklicnega izobraževanja in usposabljanja, Socrates pa je namenjen formalnemu izobraževanju. Poleg tega Cmepius izvaja še program mobilnosti in štipendiranja ter podperne aktivnosti.

SOCRATES

Torej formalno izobraževanje. Sliši se, hm, formalno. Pa ni. Imaš že polno glavo sedenja v predavalnici in poslušanja o tujih državah, njihovem jeziku, gospodarstvu kulturi? Se ti ne zdi boljša metoda, da greš tja in to izkusiš? Pomembna lastnost Socratesa sta mobilnost in projekti izmenjav. Na ta način se dviguje kakovost metod in pripomočkov učenja in razvoj primernejših načinov soočanja z izzivi. Skratka, mednarodno sodelovanje je sredstvo za iskanje izvornih rešitev in učinkovitega načina učenja. Poleg tega daje Program poseben poudarek zagotavljanju popolnega sodelovanja revnejših ali bolj oddaljenih regij. Tako so poudarjene izobraževalne potrebe in enake možnosti invalidnih ali drugače prikrajšanih oseb. Zajema več podprogramov in ti so Comenius, Erasmus, Grundtvig, Lingua, Minerva in Arion.

PODPROGRAMI

Comenius pokriva do-univerzitetno izobraževanje. Cilja te akcije sta izboljšati kakovost šolstva in krepiti evropsko razsežnost v šolskem izobraževanju. Spodbuja mednarodno sodelovanje šol in drugih izobraževalnih institucij ter

prispeva k boljšemu stalnemu strokovnemu razvoju vseh, ki so neposredno povezani s področjem šolskega izobraževanja. Posebna skrb akcije Comenius je namenjena spodbujanju učenja jezikov in razvoju mednarodne zavesti.

Namen akcije **Erasmus** je izboljšati kvaliteto in 'evropsko dimenzijo' visokošolskega izobraževanja v sodelujočih državah. To naj bi se doseglo preko mobilnosti študentov in učnega osebja, intenzivnih programov, tematske mreže, razvoja evropskega kreditnega sistema priznavanja študijskih obdobij, opravljenih v tujini in preko intenzivnih jezikovnih tečajev. Po domače, na fakulteti te povabijo na študentsko izmenjavo v eno izmed 31 sodelujočih držav in ti priznajo obveznosti opravljene v tujini. Poleg tega dobiš še štipendijo.

Za vseživljenjsko učenje poskrbi program **Grundtvig**. Sodelujoči v različnih aktivnostih neposredno spoznavajo druge evropske države, kulture in navade. Namenjen pa je odraslim, tistim, ki želijo svoje znanje in veščine dopolniti, izboljšati možnost zaposlitve ali pa se ponovno vključiti v formalni izobraževalni sistem.

Učenju jezikov Evropske unije, vseh, tudi tistih manj »popularnih« je namenjena **Lingua**. Preko znanja jezikov naj bi bila dosežena boljše sodelovanje in sporazumevanje ter večja jezikovna in kulturna raznolikost. **Minerva** je namenjena spodbujanju in krepitevi evropskega sodelovanja na področju učenja na daljavo (ODL) ter uporabe informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) v izobraževanju.

Cilj **Ariona** je širjenje poznavanja evropskih izobraževalnih sistemov ter primerjava izobraževalnih politik in izkušenj med različnimi državami. Namenjen je nosilec odgovornosti in odločanja na različnih ravneh izobraževanja v posamezni državi, strokovnjakom s področja izobraževanja, ravnateljem, svetovalnim delavcem, inšpektorjem, tistim, ki izobražujejo učitelje.

Toliko o Socratesu, naslednjič več o programu Leonardo da Vinci in še nekaterih drugih. Do takrat pa si zapomni: če te zagrabi neustavljiva želja po znanju, zgrabi Cmepius.

★ www.cmepius.si

★ http://ec.europa.eu/education/programmes/newprog/index_en.html

★ <http://sl.wikipedia.org/wiki/Cmepius>

NOČNO ŽIVLJENJE Z ORIENTALSKIM PRIDHOM

ISTANBUL

ISTANBUL JE MESTO, KI RAZDVOJUJE IN POVEZUJE. JE KRAJ MOSTOV, TAKO PRAVIH, KOT TISTIH V LJUDEH, KI SO VEČ KOT GOSTOLJUBNI. PO ŠTEVILU PREBIVALCEV SE NAJVEČJE MESTO, KI LEŽI V AZIJI IN EVROPI, NE ZMENI ZA DEJSTVO, DA S 15 MILIJONI PREBIVALCEV NI PRESTOLNICA TE PETDESET MILIJONSKE DRŽAVE. ČE BI OSVAJALEC NAPOLEON, KOT JE NEKOČ IZJAVIL, ISKAL SREDIŠČE SVETA, BI GA IZBRAL PRAV TU; V MESTU TREH IMEN (IZ ZGODOVINE STA ZNANA ŠE KONSTANTINOPEL IN CARIGRAD) IN VLAD TREH CESARSTEV – OTOMANSKEGA, BIZANTINSKEGA IN ROMANSKEGA. ZDAJ TU DOMUJETA DVA SVETOVA.

Prvi se prek tradicije, religije, zgodovinskih zgradb, kot sta Hagia Sofija in Blue Mosque, odraža v starem delu. Drugi Istanbul naprej poganjajo hiter utrip, moderne restavracije, hoteli z bazeni in s petimi zvezdicami, razcvet podjetij, kaotični cestni promet in pestro nočno življenje, ki obiskovalca opomni, da »evroazijsko križišče« izžareva novo energijo.

Rockerji, jazzovci, bohemi, metalci, ljubitelji orientalskih ritmov, elektronske glasbe, alternativci, tisti s plitkim žepom, s posebno družbo ali zvezde, ki se bodo zvečer odpravile odkrivat nočno življenje, bodo pri izbiri lahko pikolovski. Uživaška zbirališča zabave je mogoče razporediti na tri »otočke« na evropski strani: predel Ortakoy pri Bosporju, cesto Istiklal, ki pelje iz Taksima do Tünela, in Aksaray s turškim pridiom življenja. Na azijski strani pa se Kadikoy ponaša z raznoliko izbiro barov in majhnih restavracij. Po okusih bi lahko nightlife popredalčkali v fancy sceno, lokale glede na vrsti glasbe ali prostore zabave z dodano vrednostjo oziroma nekaj pristnega turškega ambienta.

Posebnost **CLUBA ACADEMIA** (www.antikhotel.com) je njegovo mesto v podzemski vodni cisterni, zgrajeni že v rimskih časih. Če si lahko predstavljate plesanje ob glasni tehno glasbi, obdani z vrstami stebrov, v mističnem prostoru, osvetljenem z laserji, med pitjem eksotičnih koktejl in grizljanjem kopic, je ta klub prava izbira.

RIDDIM ponuja glasbo za oboževalce reggae scene, za nameček še nekaj najboljših miksov karibske, afriške in latinske glasbe. Svoje čare pa doda še dekoracija lokala. Že ob vhodu te pozdravi slika Boba Marleyja, tropsko atmosfero pričara DJ-jeva kočica iz bambusa, na stenah pa si lahko ogleduješ lokalne umetniške slike. Poleg dobrega vzdušja še poceni pijača.

BABYLON (www.babylon.com.tr) je prizorišče žive glasbe s klubskimi večeri housea, drum'n'bassa in hip hopa. Izvrstna koncertna hala, jazz klub in teater-kino-razstavnica prostor v enem je gostila že veliko koncertov mednarodnih in domačih alternativnih skupin. Z bogatim zabavnim programom je prava izbira za vse, ki obožujejo jazz, latino, reggae, svetovno glasbo in elektroniko.

Še en priljubljen lokal z glasbo v živo je klub **ROXY** (www.roxy.com.tr). Pogosto ponuja koncerte izvrstnih lokalnih glasbenikov ter popularnih rock in pop bendov. Vrtijo vse od rapa in hip-hopa do jazz fusiona in elektronike ter hitov 80-ih ob vikendih. V sredo zvečer družbo razživi lokalni DJ Fuchs.

Tudi v trendnem **MAGMA MUSIC CLUBU** lahko slišite vse vrste (žive) glasbe. Množico »razganja« ob ritmičnih hip hopa, drum'n'bassa, elektrone, trip hopa, new wavea in skaja. Sem zahajajo najrazličnejši posamezniki, vrsta obleke ni pomembna, techno pa odmeva do jutra.

Najboljši house klub **CRYSTAL** predstavlja DJ-je iz celega sveta, ki publiko ogrejejo s funky in break

ritmi in tudi elektronskimi melodijami. Če se želiš spočiti od gneče na plesišču v salonu, lahko še vedno poslušas glasbo ob kokteju v udobnem zunanem baru.

REINA (www.reina.com.tr) in **LAILA** sta dva najbolj vroča kluba v Turčiji. V teh ogromnih emporijah zabave se prepletajo razni barji, restavracije vseh svetovnih kuhinj in velika plesišča. Z izvrstno ponudbo in prekrasnim razgledom na bosporški most in okolico sta postali zbirališča večine zvezd, modelov in milijonarjev. Seveda bo zato potrebno obleči nekaj bolj prikladnega kot najljubše kavbojke in v žep ali torbico natlačiti kakšno liro več, če ne želiš ostati brez kozarca pijače.

Priljubljeni rock klub **KEMANCI** (www.kemanci.org) ima tri nadstropja, vsak od njih zadovoljuje svoj okus. V spodnji etaži se zbirajo dolgolasci, ki stavijo na hard rock, nadstropje višje se vrti techno, zgornji prostor pa zasedata pop in alternativni rock. Tudi dekoracija v klubu se spreminja: od risane umetnosti do rockovskih grafitov.

NU PERA se nahaja v soseščini Pera, v popularnem kompleksu minimalističnih kavarn in restavracij. Od divjega plesanja v treh salonih v spodnjem delu kompleksa se lahko spočiješ v restavraciji Teras na strehi, ki nudi elegantno ozračje in enkratni pogled na svetlikajoče se mesto.

S čudovitim razgledom se lahko pohvali tudi lokal **360 ISTANBUL** (www.360istanbul.com), ki ponuja, kot pove že ime, osupljiv 360 stopinjski pogled na mesto. Sončno svetlobo, ki čez dan skozi panoramska okna osvetljuje restavracijo v osmem nadstropju, ponoči nadomesti soj sveč in nešteto luči živahne metropole, ki utripajo pod veselo množico. Ponoči lokal postane trendna scena z barom, teraso in popularnim nočnim klubom, kjer se žura dolgo v noč.

BESINCI KAT (www.5kat.com) je eden najboljših barov v mestu in tudi izvrstna restavracija. Poznaj ga vsi, saj je že dolgo prisoten, ponuja gostoljubje in kvaliteto. Temno rdeče stene, satenast strop, žametni stoli in izobilje sveč pričara čudovito orientalsko vzdušje. Omogoča osupljiv razgled na Bospor, ki je s terase na strehi še boljši. Sem zahajajo umetniki, pisci in novinarji.

Zelo popularen klub **SORTIE** je mešanica mestnega teatra in lepega razgleda. Osrednji bar obdaja nekaj restavracij, palme in barvite luči pa ustvarijo občutek eksotike. Med večerjo se vrti predvsem latinska in internacionalna glasba, zvečer pa jo nadomesti popularna, kar ustreza vzdušju v klubu, ki je odprt le poleti.

Za rdečimi žametnimi zavesami **BAYKUSA** se začne prava zabava. Animirani večer z lahko jazz glasbo v ozadju se ponoči prelevi v divje petje in ples. Bar ponuja izvrstno hrano in pijačo po zmernih cenah v udobno opremljenem prostoru.

V Istanbulu bodo na svoj račun prišli tudi ljubitelji jazza. **JAZZ CAFE ISTANBUL** je bil eden prvih v Turčiji. Sicer so evropski kletni bar preuredili v jazz klub, kjer se zbirajo največje zvezde tovrstne scene, ki igrajo vse od funka in acid jazza do bluesa. Druga izbira je **CAFE GRAMOFON**, zelo cenjen lokal, v katerem odmevajo zvoki jazz, swinga in bebopa. Na azijski strani pa konkurira **SHAFT**, ki je tu verjetno najboljši rock bar. Ponuja blues in rock v živo ter jazz v Chicago stilu.

BEAM ME UP, SCOTTY

Najhitreje in najenostavneje boš v mesto treh imen prišel z letalom. V eni uri in pol, kolikor traja let iz Ljubljane, se najceneje pride, če se odpraviš s turško letalsko družbo Turkish Airlines (www.turkishairlines.com). Vozovnica s taksami vred do letališča Ataturk stane od 45.000 dolarjev naprej. Vožnje z vlakom ne priporočamo, saj je ta dolga in ni bistveno cenejša. Samo letališče je

nato od središča Istanbula oddaljeno le še dobrih 20 minut vožnje z metrojem. Notranji prevozi po mestu so zelo poceni ter dobro organizirani in prepleteni.

LAHKO NOČ

Če že nimaš prijatelja, pri katerem bi prenočil – Turki namreč veljajo za zelo gostoljuben narod – te bo v Istanbulu pričakala zelo ugodna ponudba mladinskih hotelov – že od 2.200 dolarjev na noč. Med najbolj priljubljenimi so:

- ★ **METROPOLIS HOSTEL** (www.metropolishostel.com)
 - ★ **ANTIQUÉ HOSTEL** (www.antiq uehostel.com)
 - ★ **ISTANBUL HOSTEL** (www.istanbulhostel.net)
 - ★ **BAHAUS GUESTHOUSE** (www.travelinistanbul.com)
- Nahajajo se v središču mesta – Sultanahmetu, ki je le lučaj stran od najpomembnejših znamenitosti.

TOP 3

Mesta ne smeš zapustiti, ne da bi se vsaj za nekaj časa ustavlil v dveh najbolj znanih mošejah, ki sta med sabo oddaljeni le nekaj korakov. **HAGHIA SOPHIA** je svetovni najboljši primerek bizantinske arhitekture, kot odgovor islama nanjo pa je bila v času vladanja Sultana Ahmeta v 17. stoletju zgrajena **MODRA MOŠEJA**, ki velja za simbol in središče verskih demonstracij. Obe navdušujeta s svojo veličino in izjemno notranjostjo. Slavna »must-see« palača **TOPKAPI** je bila osnovana kot poletna rezidenca in sedež vlade, dom haremu, državni upravi in vojaškemu osebju v 16. stoletju, zdaj pa je najpristnejši »odtis« otomanske dinastije. Ustaviti se je potrebno še v **YEREBATAN SARAYI** (Basilica Cistern oziroma podzemni cisterni) iz časa kralja Justinjana, ki očara vsakogar. Preden odideš, se preizkusi še v barantanju na dveh bazarjih: **GRAND BAZAR** in **SPICE BAZAR**.

EURO<26

Turčija se je družini EURO<26 pridružila šele lani, vendar že nudi nekaj zanimivih popustov, v prihodnje pa imajo še velike načrte. Če imaš eno

od kartic EURO<26, lahko v Istanbulu uveljavljaš popuste kot npr. do 20 % v restavracijah, hotelih in mladinskih hotelih (hostlih), 15 % na prevoz z avtobusom (Ulusoy travel, www.ulusoy.com.tr), 10 % na rent-a-car in 2 % na letalske karte (Tekser Tourism & Travel, www.tekser.com) ... Tudi drugod po Turčiji je na voljo nekaj zanimivih popustov: 15% na privatni prevoz z avtobusom (Kalimche Travel) in celo 15 % popust v privatni bolnišnici! ★ www.euro26.org

VEČ INFORMACIJ

- ★ www.istanbul.com
- ★ www.aboutturkey.com

TANA TORAJA

SULAWESI

V BOLJ KOT NE ODROČNEM HRIBOVJU JUŽNEGA SULAWESIJA SE RAZPROSTIRA DEŽELA TANA TORAJA. IME, KI V PREVODU POMENI LJUDJE IZ HRIBOV ALI PO DOMAČE GORJANCI, SO JIM DAVNO TEGA NADELI NJIHOVI JUŽNI, BOLJ DOLINSKI SOSEDEJE BUGJI. KLJUB TEMU DA JE INDONEZIJA NAJVEČJA MUSLIMANSKA DRŽAVA NA SVETU, ŽIVIJO TU V HRIBOVSKIH PREDELIH PREDVSEM KRISTJANI. EDEN OD RAZLOGOV SO PRAV GOTOVO ZGODOVINSKA DEJSTVA, DRUGI PA NJIHOVA PRAV POSEBNA LJUBEZEN DO SVINJINE IN PALMOVEGA VINA, KI SE MU NISO PRIPRAVLJENI KAR TAKO ODREČI.

HIŠE IZVORA

Narava tu ni skoparila z zelenjem in bujna tropska preproga je pravi balzam za oči in dušo. Le hiše, ki so posejane med riževimi in kavnimi polji, so prav pošteno čudnega videza. Kot nekakšne mistične ladje na kolih ali mogočna bivolja rogovja se vzpenjajo robovi streh nekam predrzno visoko v zrak. To so tongkonani, bogato okrašene torajanske tradicionalne hiše ali hiše izvora. So last neke družine ali klana in jih ni moč kupiti ali prodati. Nasproti le-teh stoji ponavadi še kopica podobnih manjših zgradb, ki služijo kot shrambe za shranjevanje riža. Kljub temu da dandanes ljudje raje živijo v bolj modernih zgradbah, pa igrajo tongkonani še vedno sila pomembno vlogo v družinskih srečanjih in ceremonialnem življenju. Veliko torajancev je odšlo v preteklosti za delom v tujino, tako se sedaj regija kljub odročnosti razvija znatno hitreje kot ostali predeli, saj zdinci iz tujine pošiljajo domov čedne denarce, kar se opazi tudi v vedno novih bogato okrašenih tongkonanih.

SANJSKI POGREB

Nekoč znani kot lovci na glave, ki so bile priljubljen grobni dodatek ob pokopu vaškega poglavarja, pa danes Torajanci slovijo predvsem po svojih veličastnih pogrebnih slovesnostih. Kot da bi ti ljudje živeli z enim samim namenom – da bi umrli. Srečen prehod duše v onstranstvo je namreč možen le na hrbitih žrtvovanih živali, kjer najpomembnejšo vlogo igrajo njihovi ljubljenci, vodni bivoli. Več kot jih družina pokojnika žrtvuje na takem slavlju, lažje bo duša našla svoj mir in se kot dobri duh vrnila nad domačo hišo. Zavedajo se, da je potrebno za pogrebno slovesnost nameniti nič manj kot svoj maksimum, ki si ga lahko privoščijo. V nasprotnem primeru se bo namreč nemirna duša, nezadovoljna s svojim pogrebom, vrnila nad domačo hišo in prinesla bolezen, nesreče, slabe letine in ostale nevšečnosti.

Ker je pogreb strošek, ki se včasih dvigne tudi na več deset tisoč evrov, ni nič nenavadnega, če truplo pokojnika čaka v domači hiši tudi po več let, preden sorodniki od blizu in daleč ne zberejo potrebnih sredstev. Ves ta čas umrli za njih sploh ni mrtev, ampak naj bi bil le bolan in spi. Najprimernejši čas za pogrebe je poletje, ko je na polju zatišje pred žetvijo in se lahko vsi posvetijo pogrebnim pripravam. Vsi darovi sorodnikov v obliki bivolov, prašičkov in kokoši se skrbno zapišejo in veljajo kot obveza, da se ob naslednji taki priložnosti darovanje vrne. S tem se ohranjajo in krepijo družbene in družinske vezi, po obrednem zakolu pa se vse meso razdeli med pogrebce, katerih je na pomembnejših pogrebih ogromno. Rogove žrtvovanih bivolov nato nabijejo na poseben kol pred domačim tongkonanom v čast in slavo pokojniku in naslednjim rodovom.

SKALNE GROBNICE

Celotna pogrebna slovesnost je podvržena strogim ceremonijam, nakar truplo zaprejo v skalno grobnico, pred katero so včasih postavili še kipec z natančnimi potezami pokojnika – Tau Tau, narejen iz jackfrutovega lesa. Nekaj teh kipcev, oblečenih v pokojnikova oblačila, z očali in pričeskami še vedno z visokih pečin zre nad sveže zelena riževa polja, ribnike in domače vasi daleč naokrog. Tja nekam v večnost, v Pujo – njihova nebesa, kjer bodo vsi zopet združeni pod domačim tongkonanom.

tekst & foto: Peter Erzen

JAPONSKA

HITRI VLAKI

HITRA HRANA

JAPONSKA JE NAJBOLJ ČISTA IN UREJENA DEŽELA, KAR JIH POZNAVA. SEVEDA PA TO NI VSE. JAPONSKA KULTURA NAJU JE PREVZELA, ŠE PREDEN SVA JO SPLOH OKUSILA – ŽE MED NAČRTOVANJEM POTI. PREVZAME TE VSE, NAJBOLJ PA HITRI VLAKI, HRANA IN FESTIVALI.

SUPER HITRI VLAKI

Japonski super hitri vlaki, imenovani Šinkansen, povezujejo večja mesta na Kjušuju in Honšuju. Da so kar se da učinkoviti, so zgradili posebno železniško omrežje samo za vlake te vrste, tudi peroni so običajno ločeni od ostalih delov železniških postaj. Tako kot slovenski vlaki, tudi šinkansen potrebuje poltretjo uro za razdaljo med obema največjima mestoma v državi. To, da je razdalja med Osako in Tokijem štirikrat večja kot med Ljubljano in Mariborom, pove kar nekaj o hitrosti teh vlakov (oz. počasnosti naših). Šinkansen tipa Nozomi («upanje») se večji del poti, ki je brez ostrih ovinkov in pretiranih naklonov, vozi s hitrostjo 300 km/h. In so neverjetno točni. Če vlak zaostane za več kot 60 sekund, to Japonci že razglasijo za zamudo. Povprečna zamuda znaša 0.4 minute, leta 2002 pa izjemoma 0.7 minute zaradi močnih tajfunov.

Ko sva se vozila s šinkansenom, njegove izjemne hitrosti niti nisva občutila. Dokler nisva na postaji v Himeji-ju (mestece z najlepšim gradom na Japonskem) čakala svoj vlak in je mimo prihrumela železna pošast s polno hitrostjo. Izredno zanimivo se nama je zdelo tudi to, kako ljudje na peronih popolnoma mirno in potrpežljivo, brez prerivanja, čakajo v vrstah na vlak, ki se vedno ustavi na točno določenem mestu. To, da so ob dnevnih konicah posamezni vagoni rezervirani samo za ženske (da bi ob nepopisni gneči preprečili otipavanje), pa je tudi pohvale vreden fenomen. Samo ena pomanjkljivost je: za dvotedenski railpass, ki ti omogoča neomejeno vožnjo z vlaki in nekaterimi avtobusi, boš odšel dobrih 70.000 tolarjev.

GOBE, ALGE ALI SUŠI

Če nisi navajen surovih rib in ostalih morskih sadežev, so ti na Japonskem še vedno na voljo različne vrste gob, morskih alg in nenavadne zelenjave (npr. sladek krompir). Najbolj zanimive so t.i. okonomiyaki restavracije, v katerih ti kuhar pred teboj, na ogreti plošči, skuha večerjo, ali pa ti samo prinese sestavine, vklopi ploščo, »za štedilnikom« pa se moraš znajti sam. Ob tem ti kak japonski prijatelj še kako dobro koristi, če ne želiš ostati lačen. Vse običajne restavracije imajo svoje izložbe, v katerih je razstavljena do potankosti izdelana plastična maketa hrane na krožniku, da si lahko še pred vstopom ogledaš, kaj je na voljo in za kakšno ceno. Zelo priročno, še posebej, če ne znaš japonsko in krožnik z najbolj zanimivo vsebino slikaš z digitalnim aparatom, nato pa natakarkarju pokažeš svoj izbor. Tretja vrsta restavracij pa so t.i. suši-bari. Na sredini prostora stojijo kuharji in »v živo« pripravljajo različne vrste sušija. Okrog njih pa je napeljan tekoči trak, na katerega polagajo male krožničke z različnimi vrstami sušija, ki si jih nato gostje, ki sedijo okrog traku, po mili volji naberejo po cele kupe. Vsaka vrsta sušija ima svojo barvo krožnika in vsaka barva ima določeno ceno. Na

koncu natakarkar prešteje krožnike in zaračuna suši glede na barvo krožnika. V vseh restavracijah vedno dobiš zeleni čaj brezplačno. Sicer pa se cene hrane v restavracijah gibljejo od 1500 tolarjev naprej – če si skromen. V supermarketih lahko kupiš »bento« - že pripravljeno kosilo, ki ti ga na blagajni pogrejejo v mikrolavki in »postrežejo« s palčkami. Ta kosila dobiš že od 800 tolarjev dalje in so prav tako zelo okusna.

JAPONSKA KULTURA IN FESTIVALI

Nič ni nenavadnega, da na ulicah srečuješ Japonke, ki se sprehajajo v tradicionalnih kimonih, je pa že mnogo več ljudi, ki so oblečeni že po zahodnih trendih. Predvsem mladi imajo navado, da se oblačijo v kostume svojih najljubših stripovskih junakov, kar se nama je zdelo precej nenavadno in nedoumljivo.

Na splošno velja, da moraš imeti kar precejšnjo srečo, da na Japonskem srečaš gejšo. Uspelo nama je v Kyotu, kjer sva po celovečernem sprehodu le opazila eno lebdečo postavo v kimonu, z belo napudranim obrazom.

Najboljši način okušanja japonske kulture pa je gotovo obisk kakšnega izmed festivalov. Pravijo, da se v vsakem trenutku nekje na Japonskem odvija festival. Midva sva si izbrala Festival ognja v mestecu Usuki. Tam sva si med tisoči domačinov ogledovala z ognji obsijane, v hrib izklesane kipe bude, hkrati pa poslušala zvoke bobnov, ki so odmevali v od ognja obžarjeni dolini, polni ljudi. Po dolini se je sprehajalo vse od mladenk v letnih kimonih, imenovanih yukata, do starčkov in razposajenih otrok. Ker sva bila edina tujca daleč naokrog, sva bila precejšnja atrakcija, še posebej mojih 196 cm, s katerimi sem, milo rečeno, nekoliko izstopal iz množice. Zgodilo se je, da je iz množice skočil predme kakšen začuden Japonec in se nadvse čudil moji višini. Kasneje sva se pridružila njihovemu plesu tipa kolo in si povrh še prislužila rutice za brisanje potu. To pa je bil šele uvod v nepozabna dva tedna Japonske, dežele, ki jo priporočava vsakomur, pa naj mara suši ali ne.

ENERGETSKA

LJUDJE SHUJŠAMO, ČE PORABIMO VEČ ENERGIJE, KOT JO S HRANO IN PIJAČO VNESEMO V TELO. V TEM PRIMERU JE TOREJ VELIKA PORABA ENERGIJE ZAŽELENA. NASPROTNO PA JE PRI ENERGETSKI DIETI. TA POSEBNA DIETA JE OBLIKOVANA TAKO, DA POMAGA ZMANJŠATI PORABO ENERGIJE IN POVEČATI UČINKOVITOST UPORABE ENERGIJE. PODAJ SE NA TEDENSKO AVANTURO! PREIZKUSI SE Z ENERGETSKO DIETO IN PRIMERJAJ REZULTATE S PRIJATELJI IN ZNANCI.

Ponedeljek. Večino energije pridobivamo z gorenjem premoga, plina ali nafte (fosilnih goriv), ki povzročajo ogromne izpuste toplogrednih plinov. Ti plini planetu sicer pomagajo vzdrževati za življenje primerno temperaturo, vendar v prevelikih količinah povzročajo segrevanje ozračja. Naš planet je že na robu svojih zmogljivosti, zato moramo nujno zmanjšati porabo energije.

Preden začneš z dieto je pomembno, da se zaveš svojega odnosa do planeta Zemlje. Več energije kot porabiš, bolj izčrpavaš omejene naravne vire in proizvedeš več toplogrednih plinov, kot jih planet potrebuje. Začni prvi dan diete z razmišljanjem o tem, kaj ti pomeni naš planet. Kaj vse bi izgubili z uničenjem okolja? Ali bi bil naš obstoj sploh možen? Kakšno bi bilo tvoje življenje brez energije?

Torek. Velik del elektrike porabimo v času, ko naprav sploh ne uporabljamo. Naprimer: televizor, ki je sicer izklopljen, vendar je v stanju pripravljenosti (stand-by), porabi mesečno okoli 9 kWh, letno je to kar 2.160 tolarjev. Če upoštevaš število vseh naprav doma, na katerih gori kakšna lučka ali ura, dobiš občutek, koliko plačaš za elektriko, ki je v bistvu sploh ne rabiš.

Drugi dan diete pošči doma vse naprave, ki imajo tudi v izklopljenem stanju prižgano kako lučko ali uro, ki elektriko porabljajo takrat, ko jih ne rabiš. In kaj lahko storiš? Po vsaki uporabi jih izklopi iz stikala. Lahko uporabiš razdelilec s stikalom za vklop in izklop, obstajajo pa tudi posebna stikala, ki z enim klikom izklopijo vse naprave v sobi.

Sreda. V gospodinjstvu imamo kar nekaj naprav, ki energijo dobesedno požirajo. Največji potrošnik energije je centralno ogrevanje, takoj za njim pa grelec vode, hladilnik, pralni in sušilni stroj. Tudi manjši gospodinjstvi aparati potrošijo veliko energije. Tretji dan energetske diete lahko zmanjšaš apetit požiralcem energije v gospodinjstvu. Hladilnik in zamrzovalnik postavi čim dlje od toplotnih teles. Izogibaj se pogostemu in dolgotrajnemu odpiranju hladilnika ter ga redno čisti. Grelec vode nastavi na nižjo temperaturo - za pomivanje in prhanje je dovolj do 40 °C. Če kupuješ nov gospodinjstvi aparat, vedno izberi energetski razred A - stane več, ampak razlika v ceni se povrne v 5 do 6 letih zaradi manjše porabe elektrike. Premisli, katere naprave res potrebuješ: sušilni stroj porabi ogromno energije za tisto, kar veter naredi brez energije; klimatska naprava ravno tako. In električni nož, cedilnik soka in podobni električni aparati - ali res ne moremo brez njih?

Četrtek. Ne da bi se zavedali vžemo veliko denarja dobesedno skozi okno. Skozi slaba okna izpuhti v zrak ogromno energije, tudi skozi neizolirane stene, tla in streho. Primerna izolacija stanovanja ali hiše ne stane veliko, prihrani pa lahko do 30 % energije in naložba se v 7 letih povrne. Hkrati te pozimi ne zebe, poleti pa ni vroče.

Četrti dan energetske diete je namenjen iskanju luknjic, skozi katere izpuhteva iz doma toplota ali hlad. Ali se okna rosijo? Ali v stanovanju čutiš prepih? Visoki stroški za gretje se znižajo, če vrata, okna in stene toplotno izoliraš in uporabljaš energetsko učinkovit sistem centralnega gretja, ki ga redno vzdržuješ. Seveda je na voljo tudi nekaj manjših korakov. Za radiator namesti reflektorje toplote, ki preprečujejo uhajanje toplote skozi steno. Pred radiatorje ne nameščaj pohištva ali zaves, ker to preprečuje kroženje toplote! Stanovanja so pogosto pregreta: če sobno temperaturo znižaš za 2 °C, s tem prihraniš 10 % energije. Če ti je hladno, si raje obleci pulover, kot da vklopiš gretje. Za vzdrževanje pravilne temperature lahko uporabiš termostatske ventile.

D
I
E
T
A

Petek. S pametnejšim izkoriščanjem energije lahko nadaljuješ v šoli, na faksu ali v službi. Velika zmanjšanja porabe energije je mogoče doseči s preprostimi ukrepi, kot so zamenjava žarnic, namestitve reflektorjev za radiatorje, izolacija oken ali popolni izklop naprav. Takšni ukrepi šole ne stanejo veliko v primerjavi s prihranki.

Petek si rezerviraj za iskanje energetskih prihrankov izven doma. Že na poti v šolo, na faks, v službo lahko narediš veliko. Uporabljal javna prevozna sredstva ali pa se dogovori s sosedi, znanci ali sošolci, ki imajo isto pot, da se peljete skupaj, stroške pa razdelite. Raje kot za dostavo hrane z veliko embalaže, ki konča v košu, si malico ali kosilo prinesi s seboj in uporabi čimmanj plastične embalaže. Uporabljal stalno skodelico ali kozarec. Kopiraj obojestransko! To zmanjšuje porabo energije, stroške za papir in količino odpadkov. Recikliraj vse, kar lahko; papir, lončke za napitke, tonerje in kartuše za tiskalnike itd.. Vse, kar lahko, ponovno uporabi. Po koncu pouka ali službe ugasni luči, zaslone, računalnike, fotokopirne stroje ali radio, tako, da so popolnoma izklopljeni.

Sobota. Za premagovanje razdalj ljudje porabimo vse več energije. Če se naučimo pravilno voziti, lahko porabo goriva zmanjšamo kar do 10 %, še bolj pa jo je mogoče zmanjšati, če se vozimo z varčnim vozilom. Na porabo goriva bistveno vpliva tudi hitrost: rasteja in padata vzporedno. Še najbolje je, da za krajše razdalje uporabiš lastno energijo: greš peš, se pelješ s kolesom ali pa uporabiš rolerje, skejt, skiro ipd.

Šesti dan diete je namenjen zmanjšanju izpustov. Usedi se na kolo, potuj varno in brez stresa mimo voznikov, ki stojijo v prometnih zastojih. Če je le mogoče, uporabi svoje noge, če pa si v stiski s časom ali pa je razdalja dolga, uporabi sredstva javnega prevoza! Kadar je možno, se izogni uporabi avtomobila, kadar pa to ne gre, je učinkoviteje, zabavneje in ceneje, če skupaj potuje več ljudi. Z učinkovito vožnjo lahko zmanjšaš porabo goriva tudi do 40 %: izogibaj se agresivnemu speljevanju in močnemu zaviranju, vozi z zmerno hitrostjo, uporabi primerno prestavo, pravilno napihni gume, zmerno uporabljal klimatsko napravo, redno servisiraj vozilo in ne prevažaj nepotrebne prtljage.

Nedelja. Ostane vsaj še ena pot do okolju prijaznejšega zadovoljevanja svojih potreb po energiji: raba obnovljivih virov energije, ki so skoraj neizčrpni. Njihove prednosti pred fosilnimi gorivi so: povzročajo zelo malo toplogrednih plinov, spodbujajo zaposlenost in razvoj podeželja, zmanjšujejo odvisnost od uvoženih virov energije in povečujejo energetsko varnost.

Zadnji dan energetske diete nameni razmišljanju o tem, kako v svoje življenje vključiti obnovljivo trajnostno energijo. Ali lahko za ogrevanje uporabiš obnovljive vire energije, kot so sonce, veter, lesna biomasa, voda ali geotermalna energija? Se boš pri izbiri prodajalca elektrike (od julija 2007) odločil za tistega, ki prodaja „zeleno“ elektriko iz obnovljivih virov energije? Seveda gre pri vseh teh odločitvah za velike korake, vendar gre tudi za velike pridobitve.

- ★ www.aure.si
- ★ www.prihodnostjeobnovljiva.org
- ★ www.gov.si/aure
- ★ www.focus.si
- ★ www.gov.si/mop
- ★ www.ekosklad.si

VSI DRUGAČNI

ZNANO? SEVEDA, KOMU NI. TO JE VENDARLE DOBRO ZNANI, VELIKOKRAT UPORABLJENI STAVEK. AH NE, TO NI REKLAMA ZA BENETTON, TO JE SLOGAN KAMPANJE ZA ŠIRJENJE ČLOVEKOVIH PRAVIC. KAJ, PRAVICE SE ŠIRIJO? DA NI TO SPET KAKA OBLIKA NORIH KRAV ALI PTIČJE GRIPE? NE. TO JE KAMPANJA, KI JO JE LETA 1995 LANSIRAL SVET EVROPE. TAKRAT JE IMELA KAMPANJA CELOVIT SKUPNI CILJ: USTAVITI RASIZEM, ANTISEMITIZEM, KSENOFOBIO IN NESTRPNOST.

Dokončno ustavljeno to sicer ni («sam poglej, kaj so skini nardil Belini» - Murat in Jose), kampanja pa je le bila ena najuspešnejših takrat. Torej to, da se letos zadeva ponavlja, ni popravni izpit. Hec je v tem, da se je v desetih letih veliko spremenilo: Evropa se sooča z novimi izzivi, tu je tudi priložnost, da se celotno novo generacijo spodbudi k boju za raznolikost, človekove pravice in sodelovanje ter proti nestrpnosti in diskriminaciji.

“STARA KOKA, DOBRA SUPA ...”

Slogan Vsi drugačni - vsi enakopravni ostaja isti, ne zato, ker bi bili organizatorji brez domišljije, pač pa zato, ker je geslo postalo splošno znano kot sinonim za napore odpraviti vse oblike diskriminacije in nestrpnosti. Nasprotno temu pa se cilj nadgrajuje in širi. Sporočilo letošnje kampanje je, da se ljudje med seboj razlikujemo, vendar smo enakopravni ne glede na barvo kože, kulturo, veroizpoved, fizično ali umsko sposobnost ali spolno usmerjenost, njen namen pa je, da pokaže, da je raznolikost ključnega pomena pri izgrajevanju naših skupnih vrednot, zagotavlja gospodarsko rast in bogati kulturno sfero.

Jedro letošnje kampanje Vsi drugačni - vsi enakopravni ostaja najpomembnejše poslanstvo Sveta Evrope: širjenje in varovanje človekovih pravic. Kampanja se je začela 29. junija 2006, v času junijskega zasedanja Parlamentarne skupščine Sveta Evrope. Potekala bo več kot eno leto, izvajali pa jo bodo mladi v 49. državah, podpisnicah Evropske kulturne konvencije. Seveda bi bilo močno diskriminatorno, če bi lahko sodelovale samo države podpisnice, zato lahko pristopijo tudi države, ki to niso. Ker pa razmere po celi Evropi niso enake, ker smo kot rečeno vsi drugačni, bo takšna tudi kampanja. Da bo kampanja izvedena na nacionalni ravni, bo pri nas poskrbel Urad RS za mladino (www.uradzamladino.gov.si).

VSI ENAKOPRAVNI

EJ, TOLE ŠIRJENJE, DA NI TO KAK VIRUS?

Pazi, poznavanje človekovih pravic ni tako prirojeno, kot bi človek misli, zato vse od leta 1972 mladi iz vseh koncev sveta prihajajo v Evropski mladinski center v Strasbourgu, da bi izmenjali izkušnje in pridobili znanje o človekovih pravicah in medsebojnem sodelovanju. Ta v okviru letnega programa vodi od 40 do 50 aktivnosti. Gosti mlade iz političnih strank, verskih skupnosti, okoljevarstvenih skupin ali sindikatov. Leta 1995 je bil odprt drugi Evropski mladinski center v Budimpešti. Obstajajo pa tudi evropski zakoni za pomoč mladim, poučevanje mladih o miru, mirovni tabori in podpora delovanju mladih, v okviru katere vsako leto nagrado podelijo mladim, ki so spremenili razmere v svojem okolju, na regionalnem ali lokalnem nivoju.

IN KJE JE SO PRAVICE ZAPISANE?

Ne, ne v priročnikih za telebane ampak v **Deklaraciji o človekovih pravicah**, v raznih konvencijah ter v **Ustavi republike Slovenije**, podane pa so tudi v posameznih zakonih. Delijo se na področja, in sicer na ustavne pravice, omejitve osebne svobode, socialna varnost, delovno pravne zadeve, upravne zadeve, sodni postopki, okolje in prostor, gospodarske javne službe, stanovanjske zadeve, diskriminacija, varstvo otrokovih pravic, našlo pa bi se še kaj. In kam se obrniti, če so te pravice kršene? Superman ti tu ne bo pomagal, najbolje je obiskati **Varuha človekovih pravic** velecenjene domovine. Pokličeš ga lahko na 080 15 30 ali mu pišeš na Varuh človekovih pravic RS, Dunajska cesta 56, 1109 Ljubljana.

Torej, letos se kampanja ponavlja, priložnost imaš, da izveš marsikaj novega preko raznih dogodkov, spletnih portalov in aktivnosti. Glavne tematike pa bodo boj proti diskriminaciji in spodbujanje raznolikosti, medverski in medkulturni dialog, sodelovanje, demokracija in dobra vladavina. Kazalo bi si torej vzeti čas zase in za druge in biti drugačen, biti enakopraven.

- ★ www.alldifferent-allelequal.org
- ★ <http://europa.eu>
- ★ www.coe.si/sl
- ★ www.varuh-rs.si
- ★ www.see-educoop.net

MLADI STRPNI? AH, DAJ NO!

KAJ MENIŠ, SMO MLADI STRPNI DO DRUGAČNIH ALI NE? KOGA NE MARAMO? MISLIŠ, DA SO MLADI IZ POSTOJNE STRPNEJŠI KOT MLADI IZ BREŽIC? ALI SO STAREJŠI RES KONZERVATIVNEJŠI? LAHKO NAŠTEJEŠ NA PRSTE ENE ROKE ORGANIZACIJE, KI SE UKVARJAJO SPROMOCIJO ČLOVEKOVIH PRAVIC, ZDRUGAČNOSTJO IN DRUGAČNIMI?

Tudi letos je Zavod MOVIT – EURO<26 med aprilom in septembrom v okviru projekta EYCAdeMY izvajal kvalitativno raziskavo z metodo fokusnih skupin med mladimi. Tema letošnje raziskave so bile človekove pravice, in sicer kakšno je osebno zaznavanje raznolikosti v družbi na lokalni ravni pri mladih ljudeh, kateri so učinki raznolikosti na osebni ravni in v lokalni skupnosti ter kolikšna je ozaveščenost in odnos do dejanskega uresničevanja človekovih pravic na lokalni ravni.

V Sloveniji smo izvedli šest fokusnih skupin: v Postojni, Ljubljani in v Brežicah, kjer so sodelovali mladi med 16. in 26. letom starosti. Glavne ugotovitve raziskave:

- ★ Stopnja tolerance pri mladih v Sloveniji variira – najbolj je opazen vpliv okolja: kje mladi živijo in v kakšnem družbenem okolju odrasčajo.
- ★ Izjemno negativen odnos do opitih ljudi in do narkomanov.
- ★ Mladi opazijo razlike predvsem v stilu oblačenja, zunanosti, obnašanju, a tudi v narodnosti. Mlajši opazajo predvsem razlike v zunanem izgledu, starejši pa predvsem v obnašanju in razmišljanju.
- ★ Razlike večinoma sprejemajo, razen če jih spremlja agresivno oz. kakršnokoli moteče vedenje.
- ★ Mlajši z nižjo izobrazbo velikokrat podajajo družbeno sprejemljive odgovore in si ne upajo izstopati s svojim mnenji, medtem ko se na drugačnost v okolici odzivajo impulzivnejše in bolj nestrpno.
- ★ Informiranost mladih glede organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko človekovih pravic, drugačnostjo in tolerantnostjo, je izjemno slaba.

KDO JE DRUGAČEN?

Glavna kriterija, po katerih smo na podlagi domneve o vplivu na obravnavani problem oblikovali skupine, sta bila starost in izobrazba. Mlajši udeleženci so podali manj informacij, poznajo tudi manj dejstev. Nizajo različne "drugačne osebe" - govorijo o drugačnem stilu oblačenja, frizuri, zunanosti,

narkomanih, "čefurjih", piflarjih in fazanih. Starejši se manj osredotočajo na obleko, pač pa bolj na obnašanje. Opazijo zadržane, mrke ljudi, vidijo drugačno obravnavo tistih, ki ne gredo študirat ... Vse skupine za drugačne označujejo invalide, bolne, umazane in narkomane. Odnos do narkomanov je različen; mlajši jih močno obsojajo, o njih imajo izrazito negativno mnenje. Starejši jih vidijo za odtenek bolj pozitivno. Reakcije mlajših na drugačnost so bolj burne, starejši enostavno ignorirajo.

NAVIDEZNA TOLERANCA

Pri vprašanju, ali različnost bogati družbo, so skoraj vsi udeleženci odgovorili, da vsekakor, a se je kasneje izkazalo, da prevelike razlike vseeno niso sprejemljive; nasprotja se dopolnjujejo, a ne prevelika, saj lahko to hitro vodi v konflikte. Kdaj so "razlike prevelike" je prepuščeno presoji posameznika, razbrati pa je, da so velike razlike tolerirane le, če s tako drugačnimi ljudmi nimajo stika in jim ga niti ni potrebno imeti. Torej je toleranca le navidezna. Starejši vidijo situacijo še nekoliko bolj negativno; opazijo stigmatizacijo drugačnih, sprašujejo se o učinkovitosti sodnega sistema, zavedajo se predsodkov, izpostavljajo ekonomske razlike ...

MESTO : PODEŽELJE

Razviden je bil tudi vpliv okolja, čeprav ga nismo uvrstili med glavne kriterije oblikovanja skupin. Opazil se je npr., ko se je v skupini deklet iz ruralnega okolja pojavilo dekle, ki se je pred kratkim priselilo iz večjega mesta. Njena mnenja in stališča so bila opazno drugačna od ostalih. Mladi v ruralnem okolju zahajajo predvsem v gostilne, picerije in na igrišča. To so bolj ali manj tudi edine možnosti, ki jih imajo za druženje. V Ljubljani, kjer smo izvedli dve skupini, je možnosti za preživljanje prostega časa več; kino, biljard, bowling... in posledično so tudi ljudje, ki jih na teh lokacijah srečujejo, bolj različni. Tako se razlike odražajo tudi v definiciji drugačnosti.

NEPOZNAVANJE ORGANIZACIJ

Raziskovali smo tudi poznavanje organizacij, ki se kakorkoli ukvarjajo s človekovimi pravicami in drugačnostjo tako na lokalni kot nacionalni in svetovni ravni. Rezultat je bil presenetljivo porazen, saj je poznavanje tovrstnih organizacij izjemno majhen, v nekaterih skupinah pa niso navedli niti ene organizacije.

SO MLADI V TUJINI BOLJ TOLERANTNI?

EYCADEMY

TOLERANCA JE PRI MLADIH V SLOVENIJI LE NAVIDEZNA – TO JE ENA OD UGOTOVITEV KVALITATIVNE RAZISKAVE MED MLADIMI, KI JO JE LETOS V SLOVENIJI IZVAJAL ZAVOD MOVIT – EURO<26 V OKVIRU PROJEKTA EYCADEMY. TAKO KOT PRI NAS PA SE JE TA RAZISKAVA IZVAJALA TUDI V 14 DRŽAVAH PO EVROPI, ZAJELA JE SKUPAJ PREKO 600 MLADIH, KI SO SODELOVALI V FOKUSNIH SKUPINAH. IN KAKO MLADI IZ DRUGIH EVROPSKIH DRŽAV DOŽIVLJAJO DRUGAČNOST?

Izkazalo se je, da mladi Evropejci doživljajo drugačnost precej podobno kot slovenska mladina, vseeno pa obstajajo razlike. Mnogokrat lahko razberemo vzorce, da na primer mladi iz določene skupine držav, ki imajo neko skupno značilnost, razmišljajo in reagirajo podobno. Pa pogledjmo nekaj podrobnosti.

RAZNOLIKOST BOGATI DRUŽBO?

V večini primerov je bilo tej trditvi res pritrjeno. A se je izkazalo, predvsem v starih članicah EU, da je to bolj kot ne naučena floskula in je strpnost le navidezna. Mladi pravijo, da je raznolikost v družbi dobra zaradi lažje osebnosti rasti in grajenja samopodobe, saj s tem, ko srečuješ različne kulture, rase, navade ... lažje postaviš lastne okvire in s tem svojo identiteto. Vendar pa ima raznolikost svoje meje.

KAJ GRE MLADIM NA ŽIVCE

Če se nekdo, ki je drugačen, obnaša preveč opazno, hitro naletimo na neodobranje te različnosti. Obnašanje, ki gre mladim na živce, se zelo

razlikuje. Velikokrat je omenjeno agresivno obnašanje, slabe navade in zanikanje splošno sprejetih družbenih vzorcev vedenja. Omenjena je tudi aroganca in nespoštovanje svoje lastne skupine, kateri pripadaš. Izpostavljene so bile določene skupine, katerih udeleženci so imenovani za drugačne. Tu izstopajo predvsem odvisniki od drog in alkoholiki (te skupine so omenili v Romuniji, Sloveniji, na Poljskem, v Srbiji in v Turčiji), zelo nezaželeni pa so tudi homoseksualci, še posebej v Srbiji, Romuniji, na Madžarskem in v Turčiji.

Zanimivo je tudi mnenje, da etnične manjšine negativno vplivajo na družbeno okolje. Običajni razlogi, ki so bili navedeni prej (aroganca, nespoštovanje splošno sprejetih vzorcev vedenja itd.), niso omenjeni, temveč se izkaže, da se mladi zelo oklepajo stereotipov: X-i so agresivni in netižno pretepe, Z-ji krađejo, Y-i beračijo in nočejo niti delati niti se nočejo vključevati v družbo.

KDO JE DISKRIMINIRAN

Mladi Evropejci se zavedajo, da so nekatere skupine ljudi drugače obravnavane od drugih. Tu omenjajo tako pozitivno kot negativno diskriminacijo. Da so določene skupine ljudi obravnavane drugače od večine, mladi vidijo kot nepošteno, vendar so v nekaterih fokusnih skupinah (na Madžarskem, v Bolgariji, Avstriji, Sloveniji in v Grčiji) mladi zelo zagovarjali diskriminacijo do tujcev, etničnih manjšin ali do ljudi drugih nacionalnosti. Mladi tudi menijo, da so ena od diskriminiranih skupin še homoseksualci, vendar je tu opazen vzorec, da se diskriminatorno obnašajo predvsem fantje, medtem ko se dekletom diskriminatorni odnos do homoseksualcev zdi nepravičen.

ŽELIŠ VEČ?

Z letošnjo mladinsko raziskavo na temo človekovih pravic v okviru projekta EYCADEMY smo dobili ogromno informacij. Branje je izredno zanimivo, saj tako slovensko kot mednarodno poročilo podajata zelo uporabne informacije in tako omogočata nek širši vpogled v problematiko drugačnosti,

nestrpnosti in informiranja s področja človekovih pravic. Na teh dveh straneh smo ti podali le nekatere ugotovitve z letošnje raziskave, če pa želiš bolj poglobljene informacije, stopi v stik z nami: miha.knavs@euro26.si, 080 26 26.

Več o projektu EYCADEMY: www.euro26.si/eycademy

JAJ DOGAJA SE TUDI PRI NAS ...

VSE, KAR MORAŠ VEDETI O ČLOVEKOVH PRAVICAH, PA NISI NIKOLI VPRAŠAL

BLIŽAJO SE PRAZNIKI. ZNOVA. BLIŽA SE BOŽIČ, NOVO LETO IN BLIŽA SE 10. DECEMBER. PRAZNIK? ZAENKRAT NITI NE JE "SAMO" DAN ČLOVEKOVH PRAVIC, KI GA VELIKA VEČINA ŠE VEDNO SPREGLJEDA, ČEŠ SAJ SE O TEM NENEHNO KAJ GOVORI, VSI ŽE VSE VEDO, MAR PA NI NIKOMUR VEČ. SAJ ... ZAKAJ BI NAS SKRBELO, DA JE BILO LETA 2004 V 25 DRŽAVAH USMRČENIH VEČ KOT 3.797 LJUDI? ISTEGA LETA JE BILO SKUPNO V 64 DRŽAVAH NA SMRT OBDOJENIH NAJMANJ 7.359 LJUDI, KAR JE PRIBLIŽNO ENAKO ŠTEVILU PREBIVALCEV LITJE. OD LETA 1990 JE BILO V SKUPNO OSMIH DRŽAVAH (KONGO, IRAN, NIGERIJA, SAUDSKA ARABIJA, ZDA, JEMEN, KITAJSKA) USMRČENIH 39 MLADOLETNIKOV, OD TEGA 19 V ZDA. INDIFERENCA OSTAJA, KRŠITVE SO DALEČ OD NAŠE "SONČNE STRANI ALP". KAJ PA, ČE OMENIM, DA JE NASILJE PRISOTNO V VSAKI PETI DRUŽINI V SLOVENIJI, DA JE POSILJENA VSAKA SEDMA ŽENSKA IN DA LE 5 % VSEH ŽENSK Z IZKUŠNJO NASILJA POIŠČE POMOČ? JA, DOGAJA SE TUDI PRI NAS, ZATO TOKRAT KRATKI KURZ O ČLOVEKOVH PRAVICAH.

Vse se je začelo z **MAGNO CHARTO LIBERATUM** (www.bl.uk/treasures/magnacarta/magna.html), ki je nastala leta 1215 v Angliji, kjer lahko še danes najdeš vse štiri ohranjene izvode, in sicer dva v Britanski nacionalni knjižnici v Londonu in dva v arhivih katedral Lincoln in Salisbury. Skozi listino je vzpostavljen temelj svobode, ki so jo takrat dokaj skromno razumeli le kot omejevanje vladarjeve moči nasproti prebivalstvu.

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV

Sledeči mejnik v razvoju človekovh pravic nedvomno predstavlja po grozotah 2. svetovne vojne ustanovljena Organizacija Združenih narodov (OZN). **Ustanovna listina OZN** je bila podpisana 26. junija leta 1945 v San Franciscu in že v preambuli želi potrditi »vero v temeljne človekove pravice, v dostojanstvo in vrednost človeške osebnosti, v enakopravnost moških in žensk /.../«.

Tovrstne visokoleteče cilje zasledimo tudi v vseh sledečih dokumentih izdanih v njenem okviru. Najbolj impozantne so listine, ki sestavljajo

MEDNARODNO LISTINO ČLOVEKOVH PRAVIC:

- ★ **Splošna Deklaracija človekovh pravic**, o kateri je bilo govora že v San Franciscu, a je ideja rabila še tri dodana leta, da je dozorela;
- ★ **Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah** (v Sloveniji od 1. 7. 1992);
- ★ **Mednarodni pakt o političnih in državljskih pravicah** (v Sloveniji od 18. 5. 1993) in z njim dva dodatno sprejeta fakultativna protokola.

SPLOŠNA DEKLARACIJA O ČLOVEKOVH PRAVICAH nedvomno še danes predstavlja najpomembnejšo in najbolj daljnosežno deklaracijo, ki je bila kdaj koli sprejeta v OZN. Predstavlja vir navdiha nacionalnim in mednarodnim naporom ob varstvu človekovh pravic in v skladu z njo se ravnavajo vse dejavnosti na tem področju. Originalno besedilo deklaracije se nahaja na spletni strani OZN (www.un.org/Overview/rights.html). Obstaja pa še množica specializiranih dokumentov, ki natančneje urejajo specifična področja, kot je Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, Konvencija proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju ipd.

Tudi vsi organi znotraj OZN na področju človekovh pravic so dokaj specializirani, kot recimo Visoki komisariat ZN za begunce, Sklad ZN za otroke, bolj poznan kot UNICEF. Sem lahko prištevamo tudi **Mednarodno sodišče v Haagu**, ki se sicer neposredno ne ukvarja s človekovimi pravicami, ampak skrbi za upoštevanje načel in duha Ustanovne listine, torej posredno tudi za spoštovanje človekovh pravic. Zraven vseh naštetih na ravni OZN delujejo tudi organi, ki izhajajo ali neposredno iz Ustanovne listine ali iz posameznih konvencij. Več informacij na www.un.org/Depts/dhl/resguide/spechr.htm.

ČLOVEKOVE PRAVICE V EVROPI

OZN pa ni edina organizacija, znotraj katere se je odražala skrb za človekove pravice. Na ravni Evropske unije je bila leta 2000 v Nici sprejeta **LISTINA EVROPSKE UNIJE O TEMELJNIH PRAVICAH**, ki je bila kasneje z vključitvijo v Evropsko ustavo še nadgrajena. Ker pa ustava zaenkrat še ni bila sprejeta, tudi listina v tej prenovljeni obliki še ni zaživel.

Sledi Svet Evrope (SE), ki je bil ustanovljen 5. maja (nekoč 5. maj kot Dan Evrope) 1949 in je danes s 46 državami članicami (Slovenija je vstopila leta 1993) najstarejša danes delujoča evropska meddržavna politična organizacija, je leta 1950 sprejela **EVROPSKO KONVENCIJO O VARSTVU ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN**. Konvencija predstavlja enega največjih dosežkov SE. Od leta 1954 je ratifikacija Konvencije formalni pogoj za članstvo, polnopravno članstvo v SE pa je pogoj za članstvo v Evropski uniji. V Sloveniji je Konvencija veljavna od 28. junija 1994.

SLOVENIJA PRED EVROPSKIM SODIŠČEM

Kljub temu da konvencija temelji na Splošni deklaraciji človekovih pravic, je prav tako izjemnega pomena, saj je bilo za potrebe njenega varovanja ustanovljeno **Evropsko sodišče za človekove pravice**, ki spada med neprecenljive organe varstva človekovih pravic. Vse od njegove ustanovitve lahko vsako državo članico SE, ki je prekršila določila Konvencije, tožijo druge države, nevladne organizacije in tudi posamezniki. Ravno to se je zgodilo Sloveniji, saj se je ravno to sodišče zadnje čase veliko omenjalo zaradi tožbe hrvaških varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke proti Sloveniji.

1. novembra 2006 je bila sprejeta sodba v prid Sloveniji in na Portalu Evropskega sodišča za človekove pravice (<http://cmiskp.echr.coe.int/> - HUDOC collection), kjer so objavljene zadnje sodbe sodišča, se nahaja tudi sodba "Kovačić and others vs. Slovenia".

KOMISAR ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

V sklopu SE deluje še en pomemben organ na področju človekovih pravic: **Komisar Sveta Evrope za človekove pravice**. Trenutno ta položaj zaseda Thomas Hammarberg, 64-letni Šved. Njegov mandat obsega promocijo zavedanja in spoštovanja človekovih pravic in izobraževanje o človekovih pravicah.

Drugi aspekt delovanja Komisarja je ugotavljanje zakonskih in praktičnih pomanjkljivosti na področju človekovih pravic. Komisar pri opravljanju svojih dejavnosti sodeluje z različnimi mednarodnimi akterji, kot so OZN, Evropska unija, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE - leta 2005 je organizaciji predsedoval naš minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel) in s številnimi nevladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s problematiko človekovih pravic. Če jih naštejemo le nekaj:

- ★ **Human Rights Watch** (www.hrw.org),
- ★ **Amnesty International** (www.amnesty.org) s podružnico tudi v Sloveniji in sicer Amnesty International Slovenije (AIS, www.amnesty.si),
- ★ **Peace Brigades International** (www.peacebrigades.org),
- ★ **International Helsinki Federation for Human Rights** (www.ihf-hr.org),
- ★ **International service for Human rights** (www.ishr.ch) ...

VSI DRUGAČNI - VSI ENAKOPRAVNI

Enakim načelom kot komisar za človekove pravice sledi kampanja Sveta Evrope **Vsi drugačni - vsi enakopravni** (www.alldifferent-allequal.com). Prvič je potekala leta 1996, letos pa se izvaja že drugič, in sicer se zavzema za raznolikost, človekove pravice in participacijo. Tudi v Sloveniji bo kampanja do septembra 2007 pod okriljem **Urada RS za mladino** (www.uradzamladino.gov.si) opozarjala, da so raznolikost, participacija ter medverski in medkulturni dialog ključnega pomena pri izgrajevanju naših skupnih vrednot.

Vse to zveni zelo optimistično. Na področju problematike človekovih pravic je bilo narejenega že ogromno in še več ... ampak še vedno v časopisih beremo: "Poljski predsednik Lech Kaczyński pozval k ponovni uvedbi smrtno kazni", "ZDA priznale smrt dveh zapornikov med zasliševanjem v Guantanamo; zapornika pretepena do smrti", "Za prešuštvo smrt s kamenjanjem" in podobno. Takrat se zdijo vse deklaracije in konvencije samo kopica praznih besed, ki jih "realnost" ignorira na celi črti.

Realnost, družba, oblast ... kakršen koli izraz že uporabimo, še vedno je posameznik tisti, ki sestavlja družbo in tako se vse začne in konča - tako ali drugače na isti točki - **koliko je tebi, ja prav tebi, ki to bereš, dejansko sploh mar.**

- ★ www.un.org - Organizacija Združenih narodov
- ★ <http://europa.eu.int> - Portal Evropske unije
- ★ <http://cmiskp.echr.coe.int> - Evropsko sodišče za človekove pravice
- ★ www.coe.int - Svet Evrope
- ★ www.amnesty.si - Amnesty International Slovenije
- ★ www.osce.org - Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi
- ★ www.mzz.gov.si - Ministrstvo za zunanje zadeve RS

$$1 + 1 = 3?$$

KAJ SE DANES SPLAČA ŠTUDIRATI?

MATEMATIKO!

MNOGO MLADIH, KI SO ŽE KONČALI ŠTUDIJ IN IMAJO V ROKI POTRDILO (DIPLOMO) O SVOJEM ZNANJU IN SPOSOBNOSTIH, SE DANDANES SOOČA S PROBLEMOM BREZPOSELNI. »ŽAL NIMAMO POTREB PO NOVIH DELAVCIH,« ALI PA »IMAMO ŽE DOVOLJ SPOSOBNIH DELAVCEV,« JE DOSTIKRAT ODGOVOR DELODAJALCEV NA PROŠNJO ZAPOSILITVE. PO DRUGI STRANI PA V SPECIFIČNIH PANOGAH OBSTAJA POMANJKANJE DELAVCEV, PREDVSEM MLADIH. BISTVENO JE TOREJ, DA NAJDEŠ »PRAVO« (TRENUTNO NAJBOLJ ISKANO) SMER ZAPOSILITVE. SICER JE SEVEDA ZATE VEDNO NAJBOLJ IDEALNO DELO TISTO, KI USTREZA TVOJIM ŽELJAM IN AMBICIJAM, A ČE SE TRENUTNO ODLOČAŠ MED VEČ SMERMI, BODO NASLEDNJE INFORMACIJE PRAVŠNJE ZATE.

»Trenutno najbolj iskani poklici so tehnične smeri,« je prvi odgovor delavca na Zavodu za zaposlovanje RS na vprašanje, kateri poklici so danes najbolj iskani in kaj se plača študirati. Nadaljuje s podatki o tem, da je še vedno največji naval na družboslovne smeri, a takšni poklici na našem trgu trenutno niso najbolj aktualni. Se pa vse spreminja, torej nič ni zagotovo. Vse se vedno opiše na hitro in na splošno, a mene zanimajo še podrobnosti. »Kakšni poklici - določeno - so to?« »Hja, vse, povezano z računalniki in tehnologijo, ki se vedno bolj razvija in širi v nedogledne dimenzije.« »In kakšni predmeti so nujno potrebni za tak študij?« vrtam dalje. »Matematika, štirih vrst najmanj, kaj pa drugega.« In slučajno ali ne, tudi prvi rektor Univerze v Ljubljani je bil matematik.

UF, SAMO MATEMATIKA NE!

Aha, pa smo tam, pri predmetu, katerega se večina dijakov najbolj izogiba - matematiki. V znanju je denar, pravijo. A danes lahko bolj realno rečemo: »V matematiki je služba.« In brez službe ni denarja in brez denarja ni zanesljive, lagodne prihodnosti. Saj denar tudi ni vse, bi rekli drugi. To je res, je pa denar nekaj, kar ti vsak dan kupi hrano za pod zob, topel plašč za prihajajočo mrzlo zimo in elektriko, vodo in ogrevanje za tvoj bivanjski prostor. In ali niso to osnovne stvari za preživetje v današnjem svetu? Brez njih enostavno ne gre. Ključ do njih pa je, hočeš nočeš, denar, ki se dobi, če ga že ne ukradeš ali podeduješ, z delom.

V zadnjih letih je bil opažen velik narastek pri v vpisu na gimnazije. Poklicne šole po drugi strani izgubljajo dijake. Je ta podatek zaskrbljujoč? No, po gimnaziji greš lahko študirat karkoli, odvisno pač od točk, ki jih zbereš od uspehov v 3. in 4. letniku in rezultatov na maturi. Po tem bi tako lahko statistično mlade maturante delili na tiste z »začrtano« in tiste s »še nenačrtovano« prihodnostjo. Prvi imajo že postavljen cilj, ki je pogojen z veseljem do nekega poklica in zaslužkom, medtem ko pa drugi še ne vedo prav kam po končani srednji šoli.

BREZPLAČNA POMOČ

Za vse, ki spadate v to drugo skupino, naj mimogrede omenim, da Slovenija nudi mladim, ki se še odločajo za svojo poklicno pot, najrazličnejše brezplačne pomoči in svetovanja. CIPS, Center za informiranje in poklicno svetovanje, deluje pod okriljem Zavoda za zaposlovanje RS. Na njihovih internetnih straneh (www.ess.gov.si/SLO/Ncips/Opis/KajJeCips.htm) se lahko pozanimaš o možnostih za nadaljnji študij, preko posebnih računalniških testov pa ti celo pomagajo ugotoviti, kakšen poklic bi bil najbolj primeren zate. Takšni zanimivi testi (preverjeno, sem enega naredila tudi sama) so drugače dostopni tudi na internetu: www.nefiks.net/zaposlovanje/.

KAJ PA TUJINA?

No, če matematika ni ravno tvoj priljubljeni predmet, ne skrbi. Še vedno se najde tudi kaj, kar je pisano na tvojo kožo. Navsezadnje je Slovenija vstopila v EU, meje so se odprle, nove možnosti zaposlitve tudi ... Tudi drugod je lepo, a doma je najlepše, pravijo, a če ti dom ne da neke možnosti, si pač prisiljen poskusiti drugje. »A še ni kake velike panike,« pravi gospod z Zavoda za zaposlovanje. »Stanje v Sloveniji glede brezposelnosti se izboljšuje. Poglejte na trg, delavci se iščejo nepretrgoma.« Ja, samo za več denarja in za zagotovljeno službo za nedoločen čas moraš obvladati matematiko. Rečeno na grobo, a tako to trenutno v Sloveniji je. Vzemi ali pusti in poskusi drugače.

★ www.nefiks.net/zaposlovanje

★ www.mdds.gov.si

ADRENALNSKA ZABAVA IZ OTROŠTVA

SANKANJE

SANKANJE S PRIJATELJI NA LEP SONČEN DAN, ŠE BOLJE PA PONOČI S "ČELKO" NA GLAVI, JE LAHKO PRAV DRZNA, MODNA IN SMEHA POLNA ZABAVA, KI NI VEZANA LE NA ZIMSKI LETNI ČAS. VSE BOLJ PRILJUBLJENO JE TUDI "POLETNO" SANKANJE.

ZIMSKO SANKANJE

Če so sanke v zgodovini sprva služile kot prevozno sredstvo po zasneženih pokrajinah, jih danes uporabljamo predvsem za sprostitev in zabavo, bodisi doma ali na bližnjih poteh, cestah, grčih. Torej, ko zapade sneg, pobrskaj za tistimi prastarimi sanmi, ki si jih tako zelo oboževal kot otrok, zdrigni z njih prah in rjo ter jih pelji na sneg.

★ **SPUSTI PO CESTAH** v dolino so posebej priljubljene tudi ponoči. Ponavadi se odvijajo na manj prometnih ali pozimi opuščenih gozdnih cestah, ki so praviloma dolge nekaj kilometrov. Organizirajo jih turistične organizacije ali zasebni gostinci. Lahko pa greš tudi v lastni režiji, če ti le ni odveč hoja navkreber. Pri takem sankanju praviloma proga na izpostavljenih mestih ni varovana, zato nekaj previdnosti ob tem odličnem "adrenalinskem" užitku ne bo odveč.

★ **SANKAŠKA TEKMOVANJA** si ogledajo vsi ljubitelji hitrih zavojev, drzne vožnje le nekaj centimetrov od odbojnih ograj in atraktivnih padcev. Tekmovanja potekajo na zaledenelih naravnih in umetnih progah, zavarovanih z lesenimi odbojnimi ograjami. Tekmovalci dosegajo hitrosti tudi do 90 km/h. Centri sankanja na naravnih progah so v Tržiču, Železnikih, Idriji in na Jesenicah.

★ **SANKANJE NA UMETNIH PROGAH** je tudi olimpijska disciplina, kjer tekmovalci uporabljajo posebej narejeno tekmovalno progo z umetnimi nakloni, proga je povsem ledena, hitrosti so velike. Vsi tekmovalci uporabljajo enake sani. Med vožnjo tekmovalec na saneh leži na hrbtu in krmili zgolj s telesom in nogami na krivinah. Tekmovalnih prog za to disciplino v Sloveniji nimamo.

POLETNO SANKANJE

Kot že rečeno, pa se sankanje s koncem zime ne konča. Poznamo kar nekaj različic poletnega sankanja.

★ **SANKANJE NA VELIKIH KOLESIH** - sankiški navdušenci si lahko v obdobju brez snega privoščite noro sankanje po prašnih in blatnih poteh adrenalinskega parka Pohorje. Več informacij in zanimiv filmček tovrstnega sankanja: www.pohorje.org.

★ **SANKANJE PO TIRNICAH** speljanih vzdolž sedežnic na smučičih je zelo zanimiva in adrenalinska izkušnja. Tovrstno sankanje je na voljo na smučišču Straža pri Bledu (www.bled.si) in v Kranjski Gori (www.kr-gora.si/poletno_sankalisce).

★ **SANKANJE NA ROLKAH** je tekmovalna zvrst poletnega sankanja po asfaltni cesti s sanmi, imenovanimi »rolsani«. Za to panogo se uporabljajo tekmovalne sani za naravne proge, na katere se poleti namesto kovinskih drsnih ploskev namestijo kolesčki. Sama tehnika vožnje je podobna kot pozimi. Pri nas se vsako leto organizira odprto prvenstvo Slovenije v sankanju na rolkah na progi Podljubelj.

OPREMA

Poleg sank je pri zimskem sankanju poudarek na topli, nepremočljivi obleki, čevljih s profilom na podplatih (gojzarji), kapi ter seveda rokavicah. Priporočljiva so tudi smučarska očala, ponoči še čelna svetilka. Pa dobre volje ne pozabi!

V zadnjem času postaja zelo moderno tudi "sankanje" z raznimi nadomestki za sani: plastičnimi vrečami in lopatami, gumami, čolni ... ki pa zaradi težke obvladljivosti povzročijo nemalo bolj ali manj usodnih poškodb. Razmisli, preden jih uporabiš! Klasične sani lahko vsaj delno usmerjamo z jermenom, nagibanjem in zaviramo z nogami. Sankači tekmovalci pri sankanju uporabljajo posebne sankiške čevlje, ki omogočajo zaviranje tudi na gladkem in trdem ledu. Nepogrešljivi so tudi kombinezon, čelada in rokavice, kot dodatno opremo pa nekateri uporabljajo tudi ščitnike.

www.podljubelj.si/rozic.htm
<http://ledina.si.eu.org/podljubelj/kalisknik.htm>

SANKAŠKI TERENI

Za sankiške spuste so primerne vse zasnežene, splužene hribovske gorske ceste. Med bolj priljubljenimi so Stari Ljubelj, Lom pod Storžičem, Velika Planina, Tromeja, Gozd Martuljek, Logarska dolina, Bohinj z Vogarja, Koreno pri Polhovem Gradcu, Šmarna Gora ... Če ti hoja navkreber ne diši preveč, si lahko privoščiš organizirano sankanje, kjer te pripeljejo do izhodišča, ti pa opraviš le uživaški spust. Ponudniki sankanja:

- ★ Kranjska Gora: Extreme Outdoor Adventures (www.exo-adventures.com), Globtour (www.globtour-bled.com), Agencija Julijana (www.sednjek.si)
- ★ Bovec: progi Mangart in Javoršček: Avantura (www.bovec.net/avantura.html), Alpe šport Vančar (www.bovecsport.com), Soča Rafting (www.socarating.si)
- ★ na Ljubelju: Koren Sports (www.koren-sports.si)
- ★ v Selški dolini: pri Škofiji Loki: Mišouh (misouh@email.si)
- ★ na Veliki Planini: www.velikaplanina.si
- ★ na Jezerskem: www.raj-jezersko.si

ZANIMIVOSTI

PLEŽUH je posebna vrsta sani, ki je bil več generacijam nazaj (star je menda že več kot 200 let!) predvsem mlajšim pogosto edino prevozno sredstvo v zimskih mesecih. Uporabljali so ga za zabavo na snegu, z njim so se vozili v dolino, v šolo, k maši ... Letos bo meseca februarja pod mariborskim Pohorjem organiziran že 11. tradicionalni spust s pležuhom (www.plezuh.net).

EURO<26 POPUSTI

- ★ **10 % PRI SANKANJU** RAJ JEZERSKO, Zg. Jezersko, 031 203 930, www.raj-jezersko.si
- ★ **10 % PRI SANKANJU** (razen v soboto) AVANTURA, Bovec, 041 718 317, www.avantura.org
- ★ **15 % PRI SANKANJU** ALPE ŠPORT VANČAR, Bovec, 041 635 893, www.bovecsport.com
- ★ **15 % PRI SANKANJU NA LJUBELJU** ŠPORTNI CENTER KOREN LJUBELJ, 041 811 911, www.koren-sports.si

VEČ O SANKANJU ...

- ★ www.sankanje.com
- ★ <http://ledina.si.eu.org/podljubelj/sport3.htm>

tekst: Marjeta Šnoj / foto: Bojan Štepančič

SILVESTROVANJE NA BLEDU

Kdor bi novo leto rad pričakal nekoliko bolj romantično, v okolici gorenjskega bisera, se lahko odpravi na Bled, kamor se splača odriniti že za Božič. Od 25. decembra do 2. februarja bodo pri Janezu Zupanu (Bohinjska Bela 144) na ogled postavljene gibljive jaslice. 29. decembra se bo na terasi kavarne Park odprl novoletni sejem domače in umetnostne obrti, 30. pa se bo ob 17-ih s te iste terase odpravila povorka z baklami na sprehod ob jezeru. Najboljše bo seveda sledilo na silvestrovo, ko se lahko ob 11-ih na gradu udeležite graščakovskega sprejema ali ob 22-ih na blejski promenadi pričnete pripravljati na pozdrav novega leta z ognjemtom.

★ www.bled.si

SILVESTROVANJE V MARIBORU

Tudi v štajerski prestolnici si lahko obetate rajanje na prostem, če se vam zdijo štirje zidovi preveč utesnjujoči. Središče dogajanja bo zopet na Glavnem trgu, kjer bo za zabavo poskrbljeno z glasbo in spremljevalnim programom, pa tudi gostinske ponudbe ne bo treba pogrešati.

★ www.maribor-tourism.si

SILVESTROVANJE POD ZVEZDAMI V PRANU

Na Tartinijevem trgu vsako leto poteka tradicionalna prireditev Silvestrovanje pod zvezdami, seveda pa tudi ognjemet ne sme manjkati. Podobne prireditve za Silvestrovo pa se obetajo tudi v Kopru, Portorožu in drugod po obali.

★ www.slo-istra.com

PRAZNIČNI DECEMBER V LJUBLJANI

Vsako leto se stara Ljubljana spremeni v praznično pravljico, polno luči in prazničnega okrasja. Začelo se je v začetku meseca s simbolno prireditvijo Ljudje, prižgimo luč, zaključilo pa se bo s prireditvami na Prešernovem trgu v prvih dveh večerih novega leta. Vmes bo mesto obiskal seveda tudi Dedek Mraz, novoletne nakupe pa bodo olajšale pisane stojnice ob Ljubljani. Na silvestrovo se bodo koncerti in zabava razmahnila po trgih starega mestnega jedra – od 21-ih dalje bodo oživeli odri na Prešernovem, Kongresnem, predvsem za mlade, in Mestnem trgu, za nekoliko zahtevnejše občinstvo. Prehod v novo leto pa bo, kot vsako leto, zaznamoval ognjemet z Ljubljanskega gradu.

★ www.ljubljana-tourism.si

7. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE

★ DO 14. JANUARJA 2007, LJUBLJANA

Bienale ilustracije predstavlja ustvarjalne dosežke slovenskih ilustratorjev v preteklih dveh letih. Letos bodo v galeriji Cankarjevega doma na razstavi na ogled dela 57 avtorjev. Letošnja dobitnica Smrekarjeve nagrade za življenjsko delo je Marjanca Jemec Božič, posebej pa bo predstavljen Tone Kralj z ilustracijami Martina Krpana, kot eden začetnikov slovenske ilustracije. ★ www.cd-cc.si

DOMAČI

DOGODKI

BOŽIČNO-NOVOLETNI PARTIJ

- ★ **GOLDEN YEARS** - Desyn Masiello, Eddie F, D'julz, Aleksij -16.12.2006, Ambasada Gavioli, IZ
- ★ **BRAINDAMAGE NIGHT VOL.8 & DJ LUKAS** - 22.12.2006, Heaven, Trebija
- ★ **SUPRA TRAVEL & ESCAPE: JOEY NEGRO X-MAS PARTY** - 22.12.2006, Escape, CE
- ★ **DANCEFLOOR JUSTICE #3** - Nasty (A), Drowning In November (A) - 22.12.2006, MKC, KP
- ★ **BOŽIČNI MEGA PARTY** - 23.12.2006, Sfings Club, Rogoševci
- ★ **MASSACRATE 2006** - 25.2.2006, Funfactory, LJ
- ★ **DAY ONE: AFTER HOUR** - 1.1.2007, Funfactory, LJ

PUSTOVANJE 2007 PO SLOVENIJI

V pustnem tednu se lahko odpravite na Ptuj, kjer tradicionalno Ptujsko kurentovanje obišče vsako leto prek 100 tisoč ljudi, lahko pa se odpravite tudi v Kostanjevico ob Krki, kjer se boste podredili oblasti Kostonjeviške šelme. Če ste za nekoliko bolj tradicionalno, se lahko seznanite z lesenimi naličji v Cerknem (Cerkljanski laufarji) in v Drežnici (Drežniški pustovi). Za nekoliko bolj zabavljashi pust pa se odpravite na Cerknico na Butale brez meja! ★ www.euro26.si (kult-dogodki)

SWEET HAVANA: SODOBNA KUBANSKA UMETNOST

★ 18. DECEMBER 2006 – 15. JANUAR 2007, LJ

Prva predstavitev kubanskih umetnikov v slovenskem in sploh južno evropskem prostoru bo v Mestni galeriji 1. Na ogled bo vizualno gradivo iz dveh virov in sicer tistih sodobnih kubanskih umetnikov, ki so mednarodno priznani in razstavljajo v glavnem tudi v ameriških razstaviščih ter tistih, ki živijo že dlje časa v tujini, večinoma v ZDA. ★ www.mestna-galerija.si

1. MEDNARODNI FESTIVAL GORNIŠKEGA FILMA

★ 7.–10. FEBRUAR 2007, LJUBLJANA

V Cankarjevem domu bo na sporedu približno 30 vrhunskih domačih in tujih gorniških ter avanturističnih filmov, predavanja vrhunskih alpinistov, predstavitev novih gorniških knjig, razstava gorniške literature in fotografije ter okrogla miza z naslovom Varstvo narave in gorniška etika. ★ www.cd-cc.si

GIBANICA: 3. FESTIVAL SLOVENSKEGA PLESA

★ 21.–25. FEBRUAR 2007, LJUBLJANA

Že tretjič bo v Cankarjevem domu potekal bienalni festival sodobnega plesa, ki bo predstavljal izbor slovenske plesne produkcije, namenjen tako tujim selektorjem in producentom, kot občinstvu. Festival ponuja poleg uradnega programa možnost predstavitve tudi mlajši generaciji obetavnih imen. ★ www.cd-cc.si

DECEMBER

PARADA REKE LUČI

★ WALES, CAERPHILLY

★ 21. DECEMBER 2006

Parada reke luči (River of Light Parade) je eden najstarejših festivalov lantern v Walesu, na katerem s svojimi lanternami sodelujejo šole in različne organizacije.

www.southernwalesevents.co.uk

BOŽIČNI SEJEM NA DUNAJU

★ AVSTRIJA, DUNAJ

★ DO 24. DECEMBER 2006

Ob prazničnem kulturnem programu, po katerem slovi Dunaj, seveda ne gre zamuditi pravljičnega božičnega sejma, ki četrti mestne hiše za nekaj časa nadane povsem novo podobo. www.christkindmarkt.at

SREDNJEVEŠKO PRAZNOVANJE

★ ANGLIJA, LONDON

★ 27. – 31. DECEMBER 2006

Letos bo novo leto v Londonu moč pričakati na srednjeveški način – obiskovalci so vabljeni v leto 1284, na dvor Edvarda I, na eno njegovih razkošnih poedin, ki jo bodo poleg dobre hrane popestrili dvorni norci in glasbeniki.

<http://events.skyteam.com>

ODŠTEVANJE V SEVILLE

★ ŠPANJA, SEVILLE

★ 31. DECEMBER 2006

V španskem Seville novo leto prebivalci tradicionalno pozdravijo, zbrani na La Plaza Nueva, z grozdi v rokah. Ob vsakem od dvanajstih udarcev zvona mestne hiše nato pojedjo svoje grozde, preostanek pa po zadnjem udarcu leti po zraku skupaj z zamaški penine.

www.whatsonwhen.com

SILVESTROVANJE PRED BRANDENBURSKIMI VRATI

★ NEMČIJA, BERLIN

★ 31. DECEMBER 2006

Vsako leto se tisoče ljudi zbere pred berlinskimi Brandenburškimi vrati na silvestrovanju, ki vključuje spektakularen ognjem in žive nastope, letošnji program pa je načrtovan tako, da se bodo predstave in zanimivosti na ulicah začele že s prvim mrakom.

www.silvester-in-berlin.de

JAPONSKO PRAZNOVANJE

★ NEMČIJA, DÜSSELDORF

★ 31. DECEMBER 2006

Düsseldorfška Hiša EKO bo odprta tudi na silvestrovo, ko bodo obiskovalci lahko videli klasično japonsko novoletno ceremonijo s sakejem in oshirikom ter pomagali staro leto odsloviti z zvonjenjem 108 zvonov. www.eko-haus.de/d_buddhismus.htm

FESTIVAL OGNJENIH KROGEL

★ ŠKOTSKA, STONEHAVEN

★ 31. DECEMBER 2006

V mestu Stonehaven vsako leto pozdravijo s povorko šestdesetih žonglerjev, ki po zraku vihtijo osemkilske ognjene krogle na kovinskih vrveh, ter se z njimi prek mesta sprehodijo do marine, kjer jih zalučajo v vodo in tako pogasijo. Izvor običaja menda sega v stare poganske čase.

www.hogmanay.net/events/stonehaven

BACKSTAGE SPECIAL - NEW YEAR PARTY

★ FRANCIJA, PARIZ

★ 31. DECEMBER 2006

Novo leto bo v Parizu možno, tako kot povsod, pozdraviti na ulicah najbolj romantičnega mesta, lahko pa se odločite tudi za noro zabavo na rdeči ladji na Sieni. Na Batofarju bo 15 ur norela maratonska zabava, kjer bodo lokalni D.J.-ji obiskovalce zabavali z elektronsko funky glasbo.

www.batofar.org

SILVESTROVANJE V MOSKVI

★ RUSIJA, MOSKVA

★ 31. DECEMBER 2006

Zakaj ne bi novega leta za spremembo pričakali v prelepi prestolnici Rusije, ki bo nedvomno počivala pod debelo snežno odejo? Čeprav je tudi tam silvestrovo družinski praznik, se ljudje ob polnoči, ko so otroci v posteljah, podajo na ulice, kjer rajajo in (predvsem) pijejo do zgodnjih jutranjih ur. www.whatsonwhen.com

JANUAR

FESTA DELLA BEFANA

★ ITALIJA, URBANIA

★ 5. – 7. JANUAR 2007

Italijanski otroci verjamejo, da se na Svete tri kralje z neba spusti prijazna čarovnica Befana. Urbania že 30 let organizira največjo zabavo s stojnicami, glasbo, lunaparkom in vsako leto novimi atrakcijami.

http://151.1.141.232/index_eng.php

FESTA DAS FOGACEIRAS

★ PORTUGALSKA, SANTA MARIA DA FEIRA

★ 19. JANUAR 2007

Pod enim najlepših gradov Portugalske lahko spremljate mlade, ki si na glave poveznejo hlebce in kolačev okrašenih košarah in tako naprošajo svetnika, da prežene morebitne bolezni, ki bi jim lahko grozile. www.whatsonwhen.com

LERWICK UP HELLY AA

★ ŠKOTSKA, LERWICK

★ 30. JANUAR 2007

Zadnji torek vsakega januarja se škotski Lerwick spomni Vikingov s spektakularnim ognjenim praznikom. Okoli tisoč ljudi se, preoblečenih v Vikinge ali skupinske tematske kostume poda v parado gorečih bakel, nato pa sežejo za to priložnost pripravljeno vikinško galejo. www.up-helly-aa.org.uk

FEBRUAR

ART ON ICE

★ ŠVIČA, ZÜRICH

★ 1. – 4. FEBRUAR 2007

V züriškem Hallenstadionu se bodo združile zvezde ledenega sveta umetnostnega drsanja z glasbenimi zvezdami. www.artonice.ch

GÜIMARSKI KARNEVAL

★ ŠPANJA, GÜIMAR

★ 3. FEBRUAR 2007

Güimarski festival je sicer novejšega porekla, toda toliko bolj zanimiv, ker za razliko od svojih bratov praznuje le slovo od karnevalskih norčij – in sicer v podobi ustrezni noči čarovnic.

<http://travelguides.lastminute.com>

ARSCHLEDER - WETTRUSCHELN

★ NEMČIJA, NEUDORF IM ERZGEBIRGE

★ 12. FEBRUAR 2007

Posebej odštekano tekmovanje za mlade pripravljajo vsako leto v nemškem Neudorfu – pogumni obiskovalci, ki se za tekmovanje prijavijo na licu mesta, dobijo nekakšne usnjene plenice, s katerimi se nato spustijo po za to pripravljenih sankališčih.

www.sehmatal.de/v_arschleder.htm

BENEŠKI KARNEVAL

★ ITALIJA, BENETKE

★ 17. – 28. FEBRUAR 2007

Eden najslavnejših pustnih karnevalov, ki ga imamo tako rekoč pred vrati, je beneški, ki slovi po svojih klasično elegantnih in bogato okrašenih maskah. K podobi karnevala prispeva celotno mesto, saj se v večdnevno rajanje zlijejo dogodki, ki jih načrtuje mesto skupaj s tistimi, ki jih pripravijo lokalne skupine in posamezniki.

www.carnivalofvenice.com

TUJI LADKI

DOMAČI KONCERTI

- ★ FESTIVAL ROCK DOBROVA - 16.12.2006, KUD Dobrova, Dobrova pri LJ
- ★ GOLLIWOG - 16.12.2006, MC Kreš, Sl. Bistrica
- ★ K.O.S.E. - 16.12.2006, Irish Pub, KR
- ★ SOUPSHOP, MAKAKO JUMP - 16.12.2006, Orto bar, LJ
- ★ CONTRA DEKORUM - 20.12.2006, AKC Metelkova Mesto, Gromka, LJ
- ★ THE TIDE - 20.12.2006, Orto Bar, LJ
- ★ PRIDIGARJI - 21.12.2006, AKC Metelkova Mesto, Gromka, LJ
- ★ RATTLESNAKE - 21.12.2006, Stara Pošta, KR
- ★ FROZENCHILD - 23.12.2006, Patriot, NM
- ★ PSYCHO-PATH - 23.12.2006, MKK Bele Krajine, Črnomelj
- ★ ŠANK ROCK, DAN D, DA PHENOMENA, I.C.E. - 23.12.2006, Rdeča dvorana, Velenje
- ★ THE DRINKERS - 23.12.2006, Klump, Šentvid pri Planini
- ★ GOLD KIDS, RIOTSHOTBEAT - 8.1.2007, MKC, KP
- ★ SCARS OF TOMORROW, ON THE LAST DAY, A MURDER THEORY - 15.1.2007, Orto bar, LJ
- ★ BRIDGE TO SOLACE, DEBELI PRECJEDNIK, MULTIBALL - 19.1.2007, Orto bar, LJ
- ★ OLD SCHOOL OR NO SCHOOL II - 20.1.2007, Mladinski center, KK
- ★ LIVE FROM BUENA VISTA: THE HAVANA LOUNGE - 4.2.2007, Hala Tivoli, LJ
- ★ EAGLES OF DEATH METAL - 20.2.2007, Cvetličarna Mediapark, LJ

TUJI KONCERTI

- ★ CYBERTRONIC - Benny Benassi, Mauro Picotto, M. Burian, Lucca - 22.12.2006, Brno, CZ
- ★ RIDERS ON THE STORM - 10.1.2007, Volkshaus, Zürich, CH
- ★ EUROPE - 29.1.2007, Orpheum, Gradec, A
- ★ DROPKICK MURPHYS - 1.2.2007, Ba-Ca Halle, Dunaj, A
- ★ JET - 21.02.2007, New Age Club, Roncade, I
- ★ MANOWAR - 23.03.2007, Olympiahalle, München, D

YIMOU ZHANG: FILM

YIMOU ZHANG ★ GENIJ Z VZHODA

"I'm not Ang Lee who knows so much about western market and the taste of western audiences." Y. Z.

Zhang je znan predvsem kot režiser, ki svojemu občinstvu skuša približati Kitajsko in njeno kulturo, način življenja in vpogled v misli kitajskega naroda. Rad raziskuje temne strani življenja ruralne Kitajske in poudarja neupogljivost kitajskega duha proti vsem oviram, ki se človeku postavijo na pot, najbrž je ravno iz tega razloga raje sodeloval z navadnimi ljudmi kot z igralci. Njegovi filmi so predvsem znani po izvrstni fotografiji in poudarku na barvah.

BIOgrafija

Yimou se je rodil leta 1951 v starodavnem kitajskem mestu Xi'an v provinci Shaanxi. Rojen je bil v revni družini in odraščal v socialistični Kitajski ter naj bi svoj prvi fotoaparatus kupil tako, da je prodal lastno kri. Med kulturno revolucijo je kot ostali kitajski otroci delal na njivah in v tovarnah, njegov portfolio fotografij pa mu je odprl vrata na univerzo. Na pekiško univerzo so ga sprejeli zelo pozno in tako je diplomiral šele leta 1982. Hitro je začel delati kot kinematograf in bil na začetku direktor fotografije. Ko je odkril, da ga kliče režija, je že s svojim režijskim prvencem požele neverjetne aplavze. Njegova trilogija filmov RED SORGHUM, JU DOU in RAISE THE RED LANTERN je bila na Kitajskem prepovedana, dokler ni posnel filma, ki je ustrezal komunistični Kitajski in se je držal sodobnih tem. S filmom THE STORY OF QIU JU se je odkupil Kitajski in smel dalje. Veliko svojih filmov je posnel v sodelovanju z Gong Li, lepo igralko, ki pa je bila tudi njegova spremljevalka.

FILMOgrafija

Njegov režijski prvenec RED SORGHUM (1987) mu je prinesel svetovno slavo, a Kitajska ga je zavračala. V omenjeni trilogiji se je držal rdeče barve, vendar že takrat dal jasno vedeti, da ne želi, da bi ljudje kdajkoli rekli: »Oh še en Zhangov film!« za kateregakoli njegovih projektov. Po trilogiji in THE STORY OF QIU JU je posnel film z naslovom TO LIVE, ki je na festivalu v Cannesu prejel nagrado velike žirije. V SHANGHAI TRIAD (1995) je še sodeloval z Gong Li, po tem njenem sedmem skupnem filmu pa sta se razšla. S filmom KEEP COOL o moderni Kitajski je našel novo glavno igralko, Zhang Ziyi. Dve leti kasneje je v filmu THE ROAD HOME (1999) odigrala vlogo mlade zaljubljenke. V NOT ONE LESS je Zhang stvar peljal še dlje in je v filmu ohranil celo imena svojih naturščkov. Ta film mu je prinesel že drugega beneškega zlatega leva. Za tem so sledile mojstrovine. Med

njimi je akcijski film HERO (2002), s katerim si je prislužil nominacijo za tujejezičnega oskarja. Film je namreč očaral mnoge in s pomočjo Quentina Tarantina dočakal tudi distribucijo po Severni Ameriki in postal eden redkih filmov, ki je debital na prvem mestu ameriških blagajn. RIDING ALONE FOR THOUSANDS OF MILES (2005) je bila bolj umirjena drama, CURSE OF THE GOLDEN FLOWER (2006) pa je epsko-zgodovinska mojstrovina, v kateri je kultni režiser spet združil moči s svojo nekdanjo muzo, Gong Li. Ena najlepših Zhangovih mojstrov in pa nedvomno ostaja HOUSE OF FLYING DAGGERS, ki je sledila uspehu filma Hero.

HIŠA LETEČIH BODAL (2004)

Čeprav je film prinesel manjši mednarodni uspeh, je bil deležen prisrčnega sprejema kritikov. Film sledi uspehu Heroja in predstavlja romantično plat kitajskih borilnih veščin. Letenje po zraku in sunkoviti zamahi so kar naenkrat dobili očarljivi pridih sredi neizmerne zelenja, ki je tokrat vodilo barvno lestvico režiserjeve taktirke. V času zatona dinastije Tang se razvije veliko uporniških skupin, med njimi tudi »hiša letečih bodal«, ki uživa podporo domačinov, saj krađe bogatim in deli med revne. Ta skupina je pred kratkim izgubila voditelja v spopadu z rivalskimi uporniki, a je zdaj še močnejša kot poprej, zahvaljujoč se skrivnostnemu vodji. Leo in Jin, policista vladne vojske skušata priti »hiši letečih bodal« do dna preko slepe plesalke Mei, ki jo zasežeta v sumu, da je v navezi z uporniško skupino. Leov in Jinov plan splava po vodi, ko se oba zaljubita v ljubko plesalko.

ZHANG-izmi

- ★ "Under the big political umbrella, a man is just like a leaf in the ocean, with no control of his destiny and does not have any choice."
- ★ "The Cultural Revolution was a very special period of Chinese history, unique in the world. It was part of my youth. During those 10 years, I witnessed so many terrible and tragic things. For many years, I have wanted to make movies about that period - to discuss the suffering and to talk about fate and human relationships in a world which people couldn't control and which was very hostile. I would like to make not just one but many movies, both autobiographical and drawing on other people's stories. I'll just have to wait."

- ★ www.imdb.com
- ★ www.sensesofcinema.com/contents/directors/02/zhang.html
- ★ <http://wikipedia.org>

ŽIVLJENJE

PO SVETU NA FILMSKEM TRAKU

FILME IMAMO RADI. ČE NE ZATO, KER NAS POPELJEJO V DEŽELE, KJER ŠE NIKDAR NISMO BILI, PA ZATO, KER NAM PREDSTAVLJAJO USODE LJUDI, KOT JIH SAMI NE BOMO DOŽIVELI. IN KER SMO V MNOGIH PRIMERIH LAHKO SREČNI, DA JE TEMU TAKO, SE LAHKO MALCE BOLJ RESNO ZAMISLIMO NAD SITUACIJAMI V SVETU, KI GA MI NE POZNAJO. VSE ZGODBE SLONIJO NA RESNIČNIH DOGODKIH.

HOTEL RWANDA, Terry George, 2004, Afrika

Film pripoveduje resnično zgodbo Paula Rusesabagine, upravnika hotela v Rwandi. Pred nekaj več kot desetimi leti se je tam zgodil eden največjih pokolov, ki pa ga je svet komajda opazil. V treh mesecih je umrlo skoraj milijon ljudi, vsi v operaciji »posekajmo visoka drevesa«, kot je skupina Hutu imenovala svoje »sovražno pleme« Tutsi. Ko jim je ves svet obrnil hrbet, je Rusesabagina v hotelu nudil zatočišče tisoč beguncem.

BEYOND RANGOON, John Boorman, 1995, Burma

Laura Bowman se odloči na novo začeti svoje življenje, ko ji umorijo moža in sina, zato se s sestro odpravi na potovanje v Burmo. Sredi nekega političnega shoda Laura izgubi potni list in za nekaj dni tako ostane sama. Znajde se sredi protesta študentov za demokracijo. Z njimi potuje skozi Burmo in vidi mnoge pokole in prelivanje krvi v imenu diktatorstva, medtem ko se begunci trudijo uiti na Tajsko, boljšemu življenju naproti.

CIDADE DE DEUS, Fernando Meirelles, 2002, Brazilija

Predmestje sanjskega Ria de Janeira je imenovano Cidade de Deus ali Božje mesto. Stanovanjski projekt, ki so ga začeli graditi v šestdesetih, je v osemdesetih postal ena izmed najbolj nevarnih brazilskih četrti. Zgodbo pripoveduje eden izmed otrok, ki tam odrasčajo. Med razbojniškimi tolpami najstnikov, oboroženimi s pištolami, se Buscapé boji upirati usodi cestnega razbojnika, saj s tem tvega glavo, a je hkrati preveč pameten, da bi končal na ulicah s puško v roki in zanko okrog vratu.

LILJA 4-EVER, Lukas Moodysson, 2002, Rusija in Švedska

Lilja je šestnajstletno dekle, ki živi v eni bivših ruskih republik, njen najboljši prijatelj je Volodja. Ko jo mama pusti samo in s svojim novim ljubimcem odide v Ameriko z obljubo, da bo poslala po Liljo, mala svetlolaska ostane sama. Medtem ko dela kot prostitutka v lokalnem klubu, se zaljubi v Andreja, ki ji ponudi službo in lepše življenje na Švedskem. V zadnjem trenutku se izkaže, da mora Lilja oditi sama, on pa bo prišel za njo. Lilja pristane v Stockholmu, a v popolnoma drugačni realnosti, kot jo je pričakovala.

AMERICAN HISTORY X, Tony Kaye, 1998, Amerika

Derek Vineyard je Neo nacist, ki neke noči ubije dva črnca, ker ju zaloti, ko mu skušata ukrasti tovornjak. Ko ga policija aretira, se odpravi v zapor s ponosnim nasmeškom na obrazu. Vendar v zaporu Derek ugotovi, da v obeh rasah prebiva tako dobro kot slabo. Ko se vrne iz zapora, ugotovi, da ga njegov mlajši brat idolizira in da si želi postati pravi Neo nacist. Derek se odloči, da bo – spreobrnjen – poskušal brata rešiti usode sovraštva, ki ji je on komajda ubežal.

EMPIRE OF THE SUN, Steven Spielberg, 1987, Kitajska

Deček iz bogate angleške družine je ločen od svojih staršev, ko na začetku 2. svetovne vojne japonska vojska vdre v Šanghaj. Privilegirano življenje, ki ga je bil do tedaj vajen, se konča in ko ga končno zajamejo, ga odpeljejo v taborišče za britanske civiliste, kjer se spoprijatelji z mnogimi. Občuduje zajete ameriške pilote in ukazujoče Japonce ter počasi odrasča med vsemi boleznimi in lakoto v taborišču. Toda tudi vojna se konča in mali James (izvrstni mladi Christian Bale) skuša ponovno najti svoje starše.

MALCOLM X, Spike Lee, 1992, Amerika

V biografiji o enem najpomembnejših temnopoltih ameriških vodij spoznamo, kako je njegovo otroštvo oblikovalo njegovo življenje. Njegovega očeta, duhovnika, ubijejo člani Ku Klux Klana. Malcolm sam je postal gangster in pristal v zaporu, kjer je bral o islamu in kmalu zatem, ko ga izpustijo iz zapora, veliko predava. Odide v Meko, kjer se spreobrne v pravega muslimana in prevzame muslimansko ime in preneha s svojimi anti-belskimi predavanji, ko spozna svojo napako. Umre kot žrtev atentata in s tem za mnoge postane muslimanski mučenik.

ČLOVEKOVE PRAVICE NA FESTIVALIH

LIFFE 2006: HUMAN RIGHTS FILM AWARD

Amnesty International Slovenije je že drugo leto zapored na ljubljanskem filmskem festivalu LIFF-e razglasila najboljši film na temo človekovih pravic. Na festivalu LIFF-e, ki je potekal od 10. do 24. novembra 2006, se je za AI nagrado potegovalo 12 filmov, med drugim tudi Ofsajd/Offside, film iranskega režiserja Jafarja Panahija, ki ga je žirija izbrala kot najboljšega. Nagrada AI, ki se podeljuje na različnih festivalih po svetu, je pozdrav ustvarjalca filma, ki z obravnavanjem človekovih pravic prispeva k osveščanju in razumevanju človekovih pravic. www.amnesty.si/liffe

INT. HUMAN RIGHTS DOCUMENTARY FILM FESTIVAL ONE WORLD

28. februar – 8. marec, Praga, Češka / www.jedensvet.cz

HUMAN RIGHTS WATCH INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

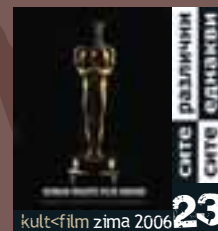
marec, London / junij, New York / <http://hrw.org/iff/>

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS FILM FESTIVAL

26. september - 5. oktober / Nürnberg
www.humanrightsfilmfestival.org

HUMAN RIGHTS FILM FESTIVAL ZAGREB

5. – 10. december, Zagreb, Hrvaška
www.humanrightsfestival.org

ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE NA PRIMORSKEM (ŠOUP) JE NAJMLAJŠA ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA V SLOVENIJI, SAJ JE BILA USTANOVljena TAKOJ PO USTANOVITVI TRETJE SLOVENSKE UNIVERZE. OSNOVNA DEJAVNOST JE ORGANIZIRANJE IN IZVAJANJE PROGRAMOV OBŠTUDIJSKIH DEJAVNOSTI ŠTUDENTOV IN ZATO SE ŠOUP ZAVZEMA ZA NJIHOVO PESTROST IN RAZNOLIKOST.

INFO, INFO, INFO ...

Področje delovanja ŠOUP-a zavzema pet resorjev, znotraj katerih se izvajajo številne dejavnosti za mlade:

- ★ **KULTURA:** v okviru tega resorja deluje študentska galerija **Zapor**, Akademski pevski zbor, Univerzitetna knjigarna in študentski časopis **Kažin**, ki je študentom vsak mesec na voljo brezplačno. Na voljo so številni kulturni dogodki.
- ★ **MEDNARODNO SODELOVANJE IN TURIZEM:** združenje **ESN Primorska** skrbi za tuje študente ter nudi pomoč našim študentom, ki se odpravljajo na študij v tujino; aktiven je tudi **EGEA Koper** - Evropska mreža študentov geografije; organizirajo se različna mednarodna srečanja, izmenjave, izleti, seminarji in okrogle mize.
- ★ **ŠPORT:** Univerzitetna športna zveza Primorske organizira različne **športno-rekreacijske aktivnosti**; vsako leto se odvija tudi **univerzitetna liga** v različnih športih, **letni festival športa**, razna državna in evropska univerzitetna prvenstva ter tečaji in manjša tekmovanja. V oktobru je organizirana tradicionalna športno-rekreacijska prireditev **Čista desetka**.
- ★ **IZOBRAŽEVANJE IN ŠTUDENTSKO SVETOVANJE:** na **Mednarodnem humanističnem taboru** se vsako leto srečajo študentje in profesorji humanističnih ved iz Slovenije in tujine; na voljo je tudi **pestra ponudba neformalnih oblik izobraževanja** (seminarji, delavnice, okrogle mize, tečaji, tabori, krožki ...).
- ★ **SOCIALA IN ŠTUDENTSKA PROBLEMATIKA:** za boljšo socialno raven vseh študentov deluje **Primorsko svetovalno središče**, ki s pomočjo strokovnjakov zagotavlja brezplačno pomoč na področjih prava, zdravstva, učne pomoči ...; pomemben je tudi univerzitetni **Klub študentskih druženj**. Vsako leto se organizira **Festival prostovoljstva** ter redne **krvodajalske akcije**, v mesecu maju pa pripravljajo celomesečni projekt **Zdravi maj**. Na področju subvencionirane študentske prehrane skrbijo za kvalitetno ponudbo študentskih bonov.

EURO<26

Na infotočkah ŠOUP-a v Kopru, Portorožu in Novi Gorici lahko do dopolnjenega 27. leta kupiš mladinsko kartico **EURO<26**, ki ti ponuja v 38 evropskih državah več kot 10.000 različnih popustov in ugodnosti doma in v tujini (prevozi, potovanja, prenočišča, restavracije, kultura, rekreacija ...). Vse popuste si lahko ogledaš na www.euro26.si ali www.euro26.org.

NA SPLETU

Na spletki www.soup.si lahko najdeš informacije o aktualnih dogodkih, prireditvah, tečajih in drugih občtudijskih dejavnostih. Še posebej je poskrbljeno za bruce, saj so na spletni strani vse pomembne informacije o tem, kaj početi, kje stanovati in jesti ...

KULT<URA

Na področju kulture se čez vse leto izvede veliko zanimivih dogodkov:

- ★ **Študentska kinoteka** vsak teden pripravlja filmske večere.
- ★ V okviru projekta »**Film je knjiga, vzemi ga v roke**« lahko poslušas predavanja, povezana s filmi, in se enkrat na leto udeležiš filmske delavnice Švenk.
- ★ Sodeluješ lahko v študentskem gledališču **Menander**, vabljen pa si tudi v ekipo gledaliških improvizatorjev, pod imenom **ŠTIG – Študentsko improgledališče**.
- ★ **Teden študentske kulture** bo potekal od 19. do 24. februarja 2007 – gre za predstavljanje kulture, ki jo ustvarjajo obalni in slovenski študentje.

VEČ INFORMACIJ

ŠOUP – INFOTOČKE

- ★ **ŠOUP KOPER:** Pristaniška ulica 3 / 05 662 62 28 / 041 670 004 / infotockakoper@soup.si / www.soup.si
- ★ **ŠOUP OSTAJA PORTOROŽ:** Obala 11 / 05 674 83 30 / 041 670 005 / infotockaportoroz@soup.si / www.soup.si
- ★ **ŠOUP OSTAJA KGŠ NOVA GORICA:** Trg Edvarda Kardelja 1 / 05 333 38 70 / 031 323 090 / www.soup.si
- ★ uradne ure infotočk: od ponedeljka do petka med 9:00 in 20:00, ob sobotah med 11:00 in 15:00

MALA ŠOLA ILUSTRACIJE

FURRY STIL

SI SE ŽE KDAJ VPRAŠAL, KAKO BI IZGLEDAL SVET, ČE BI PO NJEM HODILI TUDI LJUDJE Z MAČJIMI UŠESKI, REPOM IN TAČKAMI NAMESTO STOPAL? ČE BI TA BITJA IMELA ŽIVALSKESPOSOBNOSTI KOT MAČJO AGILNOST, SPOSOBNOST JADRANJA PO ŠIRNEM NEBU, ALI PA KAR DIHANJE POD VODO? ČE SI NE ZNAŠ PREDSTAVLJATI, SI PA POGLEJ, KAKO LAHKO TAKŠEN LIK USTVARIŠ SAM.

1 Kot vsak začetek ilustracije si je najprej treba zadevo skicirati oziroma postaviti skelet lika. Tokrat bo lik malce bolj kompleksen kot v prejšnji številki, ko smo risali chibi stil. Pomagaš si lahko s črtami in krogci, ki predstavljajo sklepe. Ko si zamisliš pozo, nastaviš preprost skelet.

2 V tem koraku se odločiš, katero žival boš uporabil za svoj lik. Naj bo to mačka, ptica, mravlja, netopir ali dinozaver možnosti je nešteto. Na podlagi te odločitve oblikuješ telo. Jaz sem se odločila za snežnega leoparda. Za glavo najprej narišeš krog, nato pa si pomagaš s kakšimi fotografijami izbrane živali in njene obrazne karakteristike preneseš na krog. Tem seveda prirediš tudi človeško mimiko obraza, saj tako tvoje bitje deluje, kot da ima svojo osebnost. Obraz je najpomembnejši del furry stila, poleg repa in ušes, ki ločijo lik od navadnega človeka.

3 Potem ko skiciraš obraz, se posvetiš telesu. Pri furry stilu imajo liki ponavadi poleg ušes in repa tudi živalske tačke namesto stopal. Največkrat so narisani brez obutve, ali pa nosijo preproste sandale, kjer se nogo vidi. Za dlani narišeš normalno človeško roko. Odločiš se lahko za štiri ali pet prstov, kar ti je lažje. Ponavadi v furry stilu prevladujejo štirje. Na glavo mu dodaš ušesa, za katere imaš več možnosti postavitve in velikosti. Lahko jih postaviš na mesto človeških, kjer bodo delovale bolj nedolžno in prisrčno, lahko pa jih pustiš na svojem mestu, kjer jih pač ta žival ima. Naslednji na vrsto pride rep. Postavi ga malo nad zadnjico, kjer ponavadi gleda skozi luknjo v hlačah ... če jih ta živalca ima.

4 Ker je tvoj lik pol človek in pol žival, je poraščen s kožuhom. To prikažeš tako, da na predelih, kot so lica, vrat, komolci in kolena, narišeš šope dlak, ki odstopajo od telesa. Po želji lahko skušraš celotno telo lika, kar tudi zna biti zabavno, hehe. Dlake se približno obnašajo tako kot lasje, se pravi, da se črte gostijo proti konicam. Če bi narisali preveč dlak, bi lik deloval neurejeno, kot ti, ko se jutraj zbudiš s slabo frizuro.

5 Ta korak je poljuben. Risanje las oziroma frizure je čisto tvoja odločitev. Nekateri furry liki izgledajo boljše brez frizure. V mojem primeru sem se odločila, da liku narišem kakšno srčkano frizuro. Kot sem že v prejšnjem koraku omenila, lase narišeš s čim manj črtami in tiste, ki jih narišeš, zgostiš v konicah. Oblika in barva frizure je zopet odvisna od tvojega okusa.

6 Oblečila. Čeprav je furry lik poraščen s kožuhom in načeloma ne rabi obleke, se ne morem upreti temu, da bi ga oblekla. Stil, barva in koliko kosov oblečil mu narišeš ... možnosti je ogromno, skoraj neomejeno. Lahko kombiniraš med golim zgornjim delom in hlačami ... ali pa ga oblečeš do vratu v zimska oblečila. Tudi kopalke niso slabe ... Dodajaš lahko tudi kakšen predmet, skate, kolo, katano itd.

7 Zdaj je skica pripravljena na skeniranje ter obdelavo v raznih programih. V tem primeru sem se odločila, da naredim čisto vektorsko sliko v Adobe Illustratorju. Tukaj se ti odpira nešteto možnosti, na kakšen način boš vektoriziral skico. Najboljše je začeti z osnovnimi ploskvami in se kasneje poigraš s svetlobo ter teksturami. Danes je na primer pri ilustracijah zelo popularen steklen videz lika. S tem ne mislim, da se vidi skozi njega, ampak da mu dodaš občutek gladkosti, se pravi svetlobni odboj. Kljub temu da je lik kosmat, si to lahko privoščiš. Malce se poigraš s transparentcami in lik je bolj ali manj končan. Po želji lahko dodaš tudi kakšen napis ali ozadje.

SANJSKI POKLIC:

DJ

23-LETNIKA PRIHAJATA IZVEN MEJA SLOVENIJE, IN SICER IZ JUŽNE AFRIKE. STA DEL DJ EKIPE IMENOVANE BAD APPLE, KI JO SESTAVLJA 5 DJ-EV. KLJUB TEMU DA VSI PRIHAJAJO IZ JUŽNE AFRIKE, SO TRENUTNO BAZIRANI V LONDONU, V SREDIŠČU SVETOVNEGA GLASBENEGA DOGAJANJA IN PRODUKCIJE, PREDVSEM KAR SE TIČE ELEKTRONSKE GLASBE. FANTOM DOGAJA HOUSE, PREDVSEM MINIMALISTIČNI NOVI VAL HOUSA, KI GA PRODUCIRAJO IN VRTIJO SEDAJ ŽE LEGENDARNI RICHIE HAWTIN, TRENTA MOLLER, STEVE BUG ... DVA ČLANA EKIPE, BRIAN IN RODDY, OBA DJ-A (RODDY JE TUDI MANAGER EKIPE), STA Povedala svojo zgodbo ekskluzivno ZA REVIJO 26!

KDAJ IN KAKO STA ZAČELA DJ-ATI?

Brian: **»»** Dolgo časa nazaj. Sam sem začel dj-ati s približno 12-timi leti. Moj starejši brat je poznal veliko didžejev in je vedno poslušal napredno elektronsko muziko, tako da sem se najprej navdušil zaradi njega, saj je bilo to vse, kar sem slišal doma. Preko njega sem spoznal veliko didžejev, ki so bili definitivna inspiracija, da sem se začel ukvarjati z DJ-anjem. Kasneje sem na partijih v Južni Afriki spoznal ostale fante ekipe Bad Apple in ko smo ugotovili, da nam je všeč ista muzika in da smo vsi DJ-i, smo se združili in sčasoma začeli skupaj prirejati partije. **»»**

Roddy: **»»** Sam sem se začel ukvarjati z dj-anjem s približno 16-timi leti. Oba z Brianom sva bila sprva sobna DJ-a. Potem pa, ko smo s fanti ekipe spoznali, da nas družijo iste vibracije, iste inspiracije, ista glasba, ki nikakor ni bila komercialno usmerjena, smo se združili. Želeli smo ustvariti ekipo, ki bo vrtela in producirala dobre melodije, nekaj novega, svežega, nekomercialnega. Ljudje, ki so prihajali na partije, so bili glede tega na isti ravni. **»»**

KJE STE VADILI?

Roddy: **»»** Na srečo smo imeli prijatelja, Deana, čisto divjega tipa, ki je imel super starše, saj so nam pustili, da ga vsak vikend žuramo pri njem doma. Tako smo imeli vsak vikend hišne partije, hkrati pa razvijali svoje DJ veščine. Vsak je imel sicer svojo opremo, Deanova hiša pa je bila enkratni prostor za vadbo in obilo zabave. **»»**

KAKO STA SE NAUČILA DJ-ATI? STA IMELA PRED TEM KAKŠNO GLASBENO PREDZNANJE?

Brian: **»»** Sam pred DJ-anjem nisem imel nobene glasbene izobrazbe, nisem se učil igrati nobenega instrumenta, nisem preštudiral nobene glasbene knjige. Mislim, da je občutek za ritem prirojen. Sicer pa, vse ostalo pride s časom. Veliko sem se naučil tako, da sem na vsakem partiju gledal didžejem pod prste, videl kako mikšajo, kakšne trike delajo, se počasi učil, vadil in veliko eksperimental. **»»**

KAKO SE JE FORMIRALA EKIPA BAD APPLE?

Roddy: **»»** Celotna ekipa je kreirala v Južni Afriki in je sprva štela 10 članov. Problem Južne Afrike je bil, da ni imela pravih trgovin s ploščami, težko je bilo najti sveže produkte, v trgovine je vse prihajalo z zamudo ali po naročilu. 5 članov ekipe se je nato preselilo v London in v taki obliki smo ostali do danes. Ko smo prišli v London, se je vse spremenilo na bolje. Prvi parti smo imeli v čudaškem, zakotnem Streathamu, v južnem delu Londona. Kljub čudaškosti je bil parti nad vse zabaven in uspešen. **»»**

SE KATERI OD ČLANOV EKIPE UKVARJA TUDI Z GLASBENO PRODUKCIJO?

Brian: **»»** Jaz se malo ukvarjam s produkcijo. Uporabljam program imenovan Reason, ki sem se ga prav tako naučil sam, brez knjig in lekcij. Malo sem se zezal z računalnikom, dokler se niso ustvarile kake dobre melodije in komadi. **»»**

Roddy: **»»** Zaenkrat sem le DJ. **»»**

KAKO NAPREDUJETE V LONDONU? KAKO REDNO PRIREJATE PARTIJE, KAKŠNI SO ODZIVI?

Roddy: **»»** Partiji se prirejajo občasno, zaenkrat še nimamo stalnega urnika. Lahko pa rečem, da so vedno super, ljudje so nori na njih. **»»**

RODDY, TI SI TOREJ NEURADNI MANAGER, KAKO TO DELUJE ZNOTRAJ DJ EKIPE?

Roddy: **»»** V osnovi je vse v povezovanju. Vse je o tem, koga poznaš. V taki poplavi ponudbe didžejev, producentov in vsega ostalega moraš poznati ali spoznati prave ljudi, potem je vse lažje. Najbolje je, da malo poklepetaš s temi ljudmi o tem, kaj delajo in o tem, kaj delaš ti, potem pa, če so interesi obojestranski, združiš moči in razviješ odnos. Iz izkušenj vidim, da DJ-i sami ponavadi nimajo dosti časa in potrpljenja, da se ponujajo na tak način. Velikokrat so ekstrovertirani na drugačen način, razkrivajo se bolj na glasbeni, kreativni ravni in ne toliko na poslovni. Mislim, da je to ok. **»»**

JE ŠE KAKŠNA ZADEVA, KI JO JE VREDNO OMENITI V POVEZAVI Z DJ-ANJEM, EKIPO, PARTIJO?

Roddy: ☹️ Zelo pomembna stvar poleg kvalitete glasbe in DJ-anja je, kot že omenjeno, "networking". To je edini način, da promocije in reklama funkcionirajo. Le te so zelo uspešne za uspešno razvijanje prepoznavnosti in obveščanju o partijih. Da vse zadeve tečejo tako, kot je treba, pa moraš hoditi na partije, srečevati ljudi in se družiti. ☹️

KAKŠNI SO PLANI, KAKO DALEČ ŽELITE ODPELJATI DJ-ANJE? SI ŽELITA, DA BI TO POSTALO VAJIN GLAVNI POKLIC?

Brian: ☹️ Ja, jaz si želim, da glasba postane glavna okupacija in tudi delam v tej smeri. ☹️

Roddy: ☹️ Tudi jaz. Hkrati pa se zavedamo, da rabiš čas, da postaneš prepoznaven, mogoče celo slaven. Nobeden od vrhunskih didžejev ni dosegel svojega statusa v enem letu. Ti ljudje furajo sceno že kakih 15 let. Rabiš čas, da postaneš kvaliteten in dober. Obstajajo didžeji, glasbeniki, ki postanejo slavni zelo hitro, ampak tako hitro tudi padejo. Mi nočemo biti eni izmed njih. ☹️

KAJ DELATA POLEG DJ-ANJA, KAKO SE PREŽIVLJATA V TEM EKSTREMNO DRAGEM MESTU?

Brian: ☹️ Jaz delam v restavraciji. Vedno sem delal v barih in restavracijah. ☹️

Roddy: ☹️ Jaz pa sem trgovec. Vedno sem bil. Ravno zaradi tega mi je managerska funkcija povsem naravna. ☹️

KAJ ŽELITE DOSEČI Z VAŠO MUZIKO?

Brian: ☹️ Predvsem izraziti moj kreativni del, ponesti glasbo v nove kraje. Glasba je neskončna, ne vemo še, kam nas bo odpeljala. ☹️

Roddy: ☹️ Povezati ljudi z dobro glasbo, jih pripraviti do tega, da se imajo lepo. Želimo si iti na turnejo, imeti svojo klubska noč, najprej v Londonu, potem pa preko meja. Moraš gojiti svoje privržence, svojo znamko. Svojo ekipo moraš voditi kot svojo firmo. ☹️

KAKŠNI ZANIMIVI UTRINKI S PARTIJEV?

Brian in Roddy: ☹️ Najbolj zanimiv je bil parti v Sowetu, v največjem mestnem predelu v Južni Afriki. To je bil definitivno eden najboljših in najzanimivejših partijev. Midva sva bila tam edina belca. Vrtela sva za prijateljev rojstni dan,

ki tam živi. Tja namreč ne greš, če nikogar ne poznaš, posebej če si bele polti. Parti je bil totalno divji, tisoče ljudi je plesalo na ulici, zvočnike smo postavili na streho hiše ... Ljudje so bili totalno slepi za najino barvo kože in so bili res navdušeni. Glasba združuje! ☹️

KAKO DALEČ ŽELITE ODPELJATI DJ-ANJE, ŽELITE VRTETI PLOŠČE ALI SČASOMA IGRATI PRAVE INSTRUMENTE, ANALOGIZIRATI VAŠO GLASBO?

Roddy: ☹️ Ultimativno želimo imeti svojo založbo. Dolgoročno želimo promovirati elektronsko muziko, želimo biti živ band. Delati glasbo, ki je igrana v živo. Zadnjič smo v živo videli band Groove Armada, ki so na zanimiv način s celotnim bandom, bobni, sintesajzerji, pihali in ostalimi analognimi instrumenti ustvarili enako muziko, kot se ponavadi vrti na plošči. ☹️

KOLIKO PLOŠČ V POVPREČJU KUPITA TEDENSKO?

Brian in Roddy: ☹️ 4-5 ☹️

KAKO STA SE UBRANILA PRED TREMO PRVEGA NASTOPA?

Brian in Roddy: ☹️ Hehehe, malo alkohola, ne preveč, ker se zna zgoditi, da vse zaserješ. ☹️

KAJ PRAVITA, JE S STALIŠČA DJ-A LAŽJE V LONDONU KOT KJE DRUGJE?

Brian in Roddy: ☹️ Dobra stran Londona je, da obstaja veliko trgovin s ploščami, kjer velikokrat najdeš zelo sveže plošče. Slaba stran Londona je, da je konkurenca ogromna. Ogromno je ljudi, ki so DJ-i, producenti. Dobra stran je tudi, da se partiji dogajajo od ponedeljka do nedelje, non stop. Ljudi, ki si želijo žuranja, je prav tako na pretek. ☹️

KAJ BI SVETOVALA ZAČETNIKOM?

Brian: ☹️ Ko enkrat začneš, nadaljuj, vadi, probavaj. Nikoli ne odnehaj. Vedno se trudi biti korak pred drugimi. Bojuj se naprej. ☹️

Roddy: ☹️ Trudi se biti pred vsemi ostalimi, vadi, ostani v igri. Stalno moraš vaditi, ker vedno prihajajo novi, mladi, mogoče celo boljši od tebe. Nekateri didžeji na svojem začetku pripravijo set doma, ga vadijo in izpilijo do konca pred nastopom. To je na začetku čisto ok in priročno. Moraš vrteti prave plošče, če ne, ne bodo plesali. Če vrtiš ene tri plošče in ljudje ne reagirajo, potem moraš malo improvizirati. Tudi če pripravljáš set doma, moraš vedno opazovati publiko, njene reakcije. Opazovati moraš, ali jih tvoja selekcija pelje in vznemirja, ali se dolgočasijo ... vedno moraš opazovati in poštekati, kaj hočejo. Ljudem je na partijih treba dati to, kar si želijo. ☹️

U2: ALL THAT YOU CAN'T LEAVE BEHIND (2000)

Album, ki sicer ni njihov najnovejši, je eden izmed tistih, na katerem so U2 spet segli v globine in pokazali, da dober rock pomeni ne le kitare in močnih bobnov, ne le power balad, pač pa rock lahko nosi tudi sporočilnost. In U2 je ena izmed največjih svetovnih rock skupin, ki naredi največ za humanitarnost in ki s svojim vplivom trka na vest mnogih, ne le voditeljev, pač pa vseh ljudi. Skupina, ki je napisala pesem Sunday Bloody Sunday o pokolu na Irskem, Pride o Martinu Lutherju Kingu, Miss Sarajevo z albuma Passengers in New York ter Walk On z albuma All That You Can't Leave Behind za Aung San Suu Kyi, se ne ustavi. Aung San Suu Kyi je borka za demokratične pravice Burme, ki je zaradi svojih prizadevanj že od leta 1989 v hišnem zaporu. Pri U2 ni konca, je le začetek. Ne spreglej tudi albumov War, The Unforgettable Fire, The Joshua Tree in Achtung Baby.

STING: BRAND NEW DAY (1999)

Album, s katerim se je Sting predstavil tudi v Sloveniji, govori o različnih usodah ljudi. O prevaranih, o tistih, ki so izgubili ljubezen svojega življenja, o tistih, ki jih preganja roka zakona in tistih, ki iščejo, pa ne najdejo ... karkoli že. Sting je eden izmed tistih tihih sodelavcev organizacij, kot so Amnesty International, Elton John's AIDS Charity, Live Aid/Band Aid/Sports Aid in Rainforest Foundation. Ena izmed njegovih najbolj znanih pesmi, They Dance Alone,

govori o tisočih v Čilu, ki so svoje sorodnike izgubili v času vladavine Augusta Pinocheta. Gre za ljudi, ki so skrivnostno izginili v tem času. Ko je na Amnestyjevem koncertu v Santiagu Sting izvajal to pesem, so se mu na odru pridružile vse matere, ki so tako izgubile svoje sinove. Ne spreglej še albumov, kot so Nothing Like the Sun, Fields of Gold, Mercury Falling in Sacred Love.

GLASBA S TEŽO

»We can't fix every problem but the ones we can, we must. 3.000 Africans, mostly children, die every day of a mosquito bite. We can fix that. 9.,000 people dying every day of a preventable, treatable disease like AIDS. We've got the drugs, we can help... Dirty water, death by dirty water. Well, we can dig wells... /.../ Make history, by making poverty history.« Bono, Live8, Hyde Park, London

BRUCE SPRINGSTEEN: DEVILS & DUST (2005)

Eden najslavnejših ameriških rockerjev in najbolj prijetnih patriotov svoje dežele je ob volitvah za ameriškega predsednika prvič javno izrekel svoje stališče o politiki oziroma svojih preferencah in celo odkrito nastopil proti Bushu. Ko je Bush zmagal, so mu napovedali kilavo nadaljevanje kariere v deželi, kjer si vsaka napačna besedica lahko prisluži nalepko »explicit« ali pa celo cenzuro. A Bossu je uspelo. Po The Rising, na katerem se je posvetil napadu na WTC, okoliščinam in posledicam le-tega, v naslovni pesmi albuma Devils & Dust govori o vojaku v vojni, ki izgublja svojo vero. Šlo naj bi za Američana v Iraku. Reno je skladba o možu, ki je izgubil svojo ljubljeno ženo in njegovega obupa ne more izgnati niti prostitutka. Matamoros Banks pa pripoveduje zgodbo umirajočega mehiškega begunca - ritensko. Ne pozabi še na Born To Run, Born in the U.S.A., Human Touch, The Ghost of Tom Joad, The Rising.

ASIAN DUB FOUNDATION: RAFI'S REVENGE (1998)

Skupina, ki se bori proti rasizmu in ima celo svojo lastno glasbeno izobraževalno vejo, je leta 1998 izdala album, imenovan Rafi's Revenge. Glasba, sestavljena iz džungelskih bobnov, breakbeata in punk kitar, je bila le izvrstna podlaga za besedila, ki so kritizirala diskriminacijo in rasizem, ne le v smislu kože, pač pa tudi družbene lestvice. Na albumu so tudi skladbe kot sta Naxalite, ki govori o uporu kmetov na indijski podcelini, in Free Satpal Ram, ki govori o nedolžnem možu, ki je bil zaradi umora obsojen in zaprt petnajst let (izpustili so ga leta 2002), preden so ga spoznali za nedolžnega. Album je izhajal iz tragičnega umora osemnajstletnega temnopoltega Angleža, ki ga je nasilna skupina belcev zabolala do smrti.

Prisluhni tudi ostalim albumom, kot so Facts And Fictions, Conscious Party (live), Community Music, Enemy of the Enemy in Tank.

GOLA (RAW) ZIMA

ZIMA PRINAŠA POSEBNE POGOJE ZA FOTOGRAFIRANJE, ZATO TUKAJ NEKAJ NAPOTKOV ZA DIGITALNO FOTOGRAFIRANJE V ZIMSKIH POGOJIH.

BATERIJE

Prva stvar, ki se je moramo zavedati pri fotografiranju pozimi, je, da so fotografske baterije ali akumulatorji pri nizkih temperaturah precej manj vzdržljivi. Pri temperaturah pod ničlo lahko pade kapaciteta tudi za 40 %, odvisno od tipa baterije ali akumulatorja. Zato je potrebno, vsaj kadar se odpraviš na daljše fotografiranje, preveriti stanje baterij.

SVETLOMER

Svetlometer v aparatu je druga pomembna zadeva pri zimski fotografiji. Pri zelo svetlih in enobarvnih motivih (sneg) se svetlometer v fotoaparatu zelo rad zmoti in kar precej podosvetli fotografijo. Ta problem lahko odpraviš na dva načina.

- ★ Prvi način zahteva malo več fotografskega znanja in spretnosti. Že med samim fotografiranjem je potrebno **prilagoditi korekcijo osvetlitve posnetka** glede na motiv (npr. presvetliti s korekcijo osvetlitve +1), ker je drugače fotografija pretemna. Nekateri kompaktni digitalni fotoaparati imajo poseben prednastavljeni program motivov (Winter scene), ki sam prepozna pogoje in prilagodi potrebno stopnjo korekcije osvetlitve.
- ★ Če ti ne uspe pravilno prilagoditi osvetlitve na fotoaparatu, lahko to popraviš doma na računalniku. Da bi bilo to mogoče narediti s čim manjšimi izgubami, je priporočljivo, da namesto v JPG fotografiraš v **RAW nastavitvi kvalitete posnetka**, ki jo nudijo vsi boljši kompaktni digitalci in zrcalno refleksni digitalni fotoaparati.

KAJ JE JPG?

Običajno se fotografira v JPG nastavitvi, ki je znana skoraj vsem, ki se na tak ali drugačen način srečujejo z digitalnimi fotografijami. JPG format fotografije, ki se zabeleži na spominsko kartico v fotoaparatu, pomeni, da je ob pritisku na sprožilec zapis vrednosti vsakega posameznega piksla na CCD ali CMOS senzorju šel skozi notranje procesiranje v fotoaparatu. Končni produkt je fotografija v JPG formatu, ki jo lahko vidimo na LCD monitorčku fotoaparata.

Digitalni fotoaparati je v bistvu majhen računalnik, ki iz ničel in enic s pomočjo zapletenih algoritmov izračuna, kako mora fotografija izgledati, da pa končni zapis fotografije ne bi bil preobsežen, te podatke poenostavi in tako dobimo JPG format fotografije.

Torej, fotoaparati mora ogromno količino podatkov analizirati in obdelati v realnem času, kar pa pomeni, da končni rezultat ni vedno tisto, kar se skriva v golem zapisu senzorja, ampak je pač tisto, kar je fotoaparatu uspelo interpretirati v danem času.

IN KAJ JE RAW?

Če pa ta goli (RAW) zapis fotografije shranimo takšnega, kot je in ga kasneje s pomočjo posebne programske opreme obdelamo na računalniku, so lahko končni rezultati dosti boljši kot fotografije direktno iz fotoaparata. To pomeni, da lahko brez izgub kvalitete popraviš določene nastavitve, kot so kontrasti, nastavitve beline (WB), osvetlitev, nasičenost barv, barvni profil, ostrino fotografije ...

Ponavadi je programska oprema za ogledovanje in obdelavo RAW fotografij priložena k fotoaparatu, vendar v večini primerov omogoča le osnovne nastavitve in popravke fotografij. Specializirani programi za obdelavo RAW fotografij pa zmorejo precej več. Na trgu je precej programov, med najpomembnejšimi pa so:

- ★ Phase one C1 pro - cenjen predvsem med profesionalnimi fotografi
- ★ Adobe Lightroom - nov izdelek programske hiše Adobe, ki je tudi avtor programa za obdelavo fotografij Photoshop
- ★ Bibble - eden prvih programov, ki je bil narejen izključno za namen obdelave RAW fotografij
- ★ Aperture - program za Mac OS X platformo (na Apple računalnikih)

VEČ O RAW FORMATU

- ★ www.raw-converter.com/en
- ★ www.openraw.org

FOTO NOVICE

★ LEICA M8 – digitalna reinkarnacija legende

Končno so ljubitelji fotografske klasike dočakali prvo pravo Leica M serije z digitalnim srcem. **LEICA M8** je nadgradnja »rangefinder« zasnovane, ki je Leici prinesla sloves po celem svetu. Ohranila je vse kvalitete svoje analogne predhodnice M7 z nekaj mehanskimi izboljšavami in predvsem 10,2 milijonskim ccd senzorjem za zajem slike. Ohranila je tudi kompatibilnost z vsemi objektivami Leica za M serijo.

www.leica-camera.us/photography/m_system/m8

FOTO RAZSTAVE

★ EMZIN: NATEČAJ ZA FOTOGRAFIJO LETA

Je najmnogičnejši fotografski natečaj v Sloveniji, ki je odprt za vse tako profesionalne kot tudi amaterske fotografe. Fotografije sprejemajo do vključno 15. januarja 2006, razglasitev rezultatov natečaja in podelitev nagrad pa bo 8. februarja 2006 v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer bo do 6. marca na ogled tudi razstava izbranih del.

★ Emzin, Metelkova 6/II, Ljubljana / 01 430 35 44 / emzin@guest.arnes.si

★ HERMAN ČATER: DOTIK SVETLOBE

V letu 2005 je bil Herman Čater šesti najuspešnejši fotograf v Fotografski zvezi Slovenije, umetniški svet FZS pa mu je podelil razstavljaljski naslov Kandidat za mojstra fotografije. Njegov opus obsega predvsem fotografije pokrajine, portretov in tudi akt.

★ Maribor, Fotogalerija Stolp / 15. december 2006 - 6. januar 2007 / www.galerijastolp.si

★ ALI ARIF ERSEN: TRES AMERICAS

Ali Arif Ersen je pomemben turški fotograf srednje generacije. Fotografije predstavljajo motive, interakcije človeka z mestom in sicer z New Yorkom, Havano in Buenos Airesom.

★ Ljubljana Cankarjev dom, Mala galerija, / 14. marec - 15. april 2007 / www.cd-cc.si

SAJ NISMO NEUMNI, VSI VEMO, KAJ SE DOGAJA. VSI VEMO, DA SO ČLOVEKOVE PRAVICE KRŠENE PO CELEM SVETU, DA LJUDJE NIMAJO OSNOVNIH PRAVIC, DA SO GEJI IN LEZBIJKE ZATIRANE, DA NA MILIJONE IN MILIJONE BEGUNCEV TAVA PO SVETU BREZ DOMA, DA ZAPIRAJO PRAVIČNE IN PREGANJAJO DOBRE. VENDAR VSE PREPOGOSTOKRAT POGLEDAMO PROČ, SI MISLIMO »GROZNO!« IN NADALJUJEMO SVOJE ŽIVLJENJE. ČAS JE, DA ODPREMO OČI, DRAGI MOJI.

SPREMENILI SO SVET

NELSON MANDELA: **LONG WALK TO FREEDOM**

Mož, ki ga ljubi ne le Južnoafriška republika, ne le Afrika in ne le temnopolti, je živel zanimivo življenje. Še danes, pri skoraj devetdesetih letih, je Nobelov nagrajenec za mir, ki je prejel preko sto nagrad, aktiven v mednarodnih odnosih, humanitarnih akcijah in boju proti rasizmu. Zaradi svojega nasprotovanja in boja proti apartheidu je bil leta 1964 obsojen na zaporno kazen. V zaporu je preživel sedemindvajset let. Leta 1990 so ga izpustili na prostost in leta 1994 je postal prvi temnopolti predsednik Južnoafriške republike, ko je njegova stranka zmagala na volitvah. Nelson ni držal zamere zaradi svojega služenja kazni, prav nasprotno: ko je postal predsednik, je na proslavo povabil tudi svoje bivše ječarje. Večina njegove avtobiografije je bila napisana na skrivaj, med kaznijo. Zanimivo je to, da je v svoji knjigi Mandela predstavil tudi drugo plat svojega boja proti apartheidu – izgubo svojega zasebnega življenja, razdor dveh zakonov in dilemo, ki jo je ob tem občutil.

★ Dalajlama: **SVOBODA V IZGNANSTVU**

Star je bil štiri leta, ko so ga odpeljali od doma kot novega dalajlamo. Leta 1959 je moral zapustiti Tibet in je večino svojega življenja Tibetu vladal iz izgnanstva. Leta 1989 je tudi on prejel Nobelovo nagrado za mir. Je velik mož, a preprost in čudovit, z odličnim smislom za humor.

★ Ghandi: **THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH THE TRUTH**

Na pogled le prijeten možič brez posebne moči je svetu predstavil nenasilno komunikacijo. Čeprav se njegova želja ni povsod obdržala, je eden redkih ljudi, ki se je odločil, da dokaže, da lahko prepire ustavimo tudi z ljubeznijo. Najbolj aktiven v Indiji in Južni Afriki je pustil močan pečat.

OSEBNE ZGODBE

ELIE WIESEL: **NIGHT**

Wiesel je romunsko-madžarskega porekla, rojen leta 1928 v Romuniji. Leta 1944 so ga skupaj z njegovo družino in ostalimi prebivalci njegovega mesta deportirali v koncentracijsko taborišče Auschwitz-Birkenau. Ločen od matere in sester je ostal z očetom, ki pa je le nekaj tednov pred koncem vojne umrl. Ker je bil še najstnik, ko je bilo vojne konec, so ga dali v francosko sirotišnico skupaj z dvema sestrama, ki sta preživi. Leta 1948 je začel s študijem filozofije. Postal je novinar in filozof, a se je šele leta 1958 čutil pripravljenega, da napiše svoje spomine iz Auschwitza, ki jih je strnil v romanu z naslovom Noč. Nastala je tanka knjiga, a velika mojstrovina. Za svoja prizadevanja in dosežke proti nasilju, diskriminaciji in holokavstu je leta 1986 prejel Nobelovo nagrado za mir. Pred kratkim je z Georgem Clooneyem nastopil pred Varnostnim svetom OZN in spregovoril o krizi v Darfurju.

★ Waris Dirie: **PUŠČAVSKA ROŽA**

Waris Dirie je hčerka Somalije, rojena v družini nomadov, kjer so jo po starem običaju obrezali še kot deklico. Tik preden bi se morala poročiti s starejšim moškim, pobegne in v širnem svetu najde težko delo in kasneje tudi srečo kot top model.

★ Armando Valladares: **AGAINST ALL HOPE: A MEMOIR OF LIFE IN CASTRO'S GULAG**

Valladares je s svojimi religioznimi in filozofskimi stališči nasprotoval Castrovem komunizmu, zato je dvajset let prebil v njegovem tropskem gulagu. Njegov prikaz Kube je drugačen, kot smo ga vajeni.

NAŠ KRASNI NOVI SVET

GEORGE ORWELL: **ŽIVALSKA FARMA**

Kaj bi se zgodilo, če bi živali vladale? Hm ... Na tej farmi imajo namreč zatirane živali vsega dovolj. Zato se odločijo, da bodo svojemu pijanemu lastniku odvzele »komando« in prevzele menedžment svojega ozemlja. Takoj, ko se to zgodi, postane vse idealno, vsi radi delajo nadure, imajo pa tudi svojih sedem zapovedi. Pomembno je, da so vse enakopravne: nobena ne pije alkohola, nosi oblek, spi v postelji ali kakorkoli poškoduje ali prizadene sožival. Dvonožniki so po definiciji sovražniki. Vendar, seveda, kot v vsaki demokratični družbi, tudi tu pride do zapletov. Prašiči, ker so pač najbolj inteligentne živali, se odločijo, da bodo zaradi te karakteristike postali voditelji njihove družbe. Kar hitro se stvari spremenijo; želodčki niso več polni, farma ne uspeva več kot prej in kar naenkrat se znajdejo v isti situaciji, kot prej, ko so farmo vodili – ljudje. Morda je to le še ena satira, ki vas bo nasmejala, morda pa skriva še kakšno alegorijo več.

★ Ray Bradbury: **FAHRENHEIT 451**

Grozljiva vizija prihodnosti, v kateri gasilci ne gasijo požarov, pač pa sežigajo knjige. Guy Montag je eden izmed gasilcev, ki skrbijo, da v mestu ni nobenih knjig. Vendar Guy spozna sosedo drugačnega mišljenja in stvari se spremenijo.

★ Kurt Vonnegut: **KLAVNICA 5**

Knjiga govori o Billyju Pilgrimu, katerega življenje spremljamo skozi njegovo popotovanje. Billy, ki ga meče levo in desno po lastnem življenju, od leta 1941 do leta 1963, nikdar ne ve, kje bo pristal. Vonnegut je na svoj način pisal o svoji vojni izkušnji.

TVOJE PRAVICE NA SPLETU

ŽE VEŠ, KAKŠNA BO TVOJA LETOŠNJA NOVOLETNA ZAOBLJUBA? SAJ VEŠ, V STILU »PRIHODNJE LETO SE BOM MANJ KAMPANJSKO UČIL« ALI »SHUJŠALA BOM ZA 2 KILOGRAMA« ALI »MANJ BOM GLEDALA TELEVIZIJO«. ZAKAJ SI NE BI TOKRAT VSI ZADALI KAKŠNO BOLJ POMEMBNO NALOGO: DA RAZMISLIMO, KAKO LAHKO POMAGAMO TISTIM, KI NIMAJO TAKE SREČE, DA BI IMELI STREHO NAD GLAVO, ALI OTROKOM ŽRTVAM NASILJA IN VOJN ... POZANIMAJ SE, KAKO SO KRŠENE PRAVICE LJUDI PO SVETU! MORDA SE ODLOČIŠ PRIDRUŽITI KAKI ORGANIZACIJI, KI SI PRIZADEVA ZA ZAŠČITO OSNOVNIH PRAVIC VSAKEGA ČLOVEKA. ŽE MAJHNA AKTIVNOST LAHKO POMAGA NEKOMU, CELO NA DRUGEM KONCU SVETA. MOGOČE PA BO POMOČ KDAJ PRAV PRIŠLA TUDI TEBI, ZATO POZORNO PREBERI TA ČLANEK.

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC

Na spletni strani Varuha se seznaniš z vsemi zakoni v povezavi s pravicami nas vseh, tvojimi, mojimi, njenimi, njegovimi, našimi ali njihovimi. To so: Splošna deklaracija o Človekovih pravicah, Ustava republike Slovenije, razne konvencije in drugi posamezni zakoni. Tu lahko med drugim pobraš po rubriki, posvečeni posebej mladim, spoznaš varuha človekovih pravic ali skupino za otrokove pravice, na katere se lahko obrneš po morebitno pomoč. Prav tako pa lahko na tem mestu najdeš tudi vrsto publikacij in kak zanimiv natečaj, ki govori o pravicah otrok in mladih, ali si s pomočjo številnih povezav še bolj razširiš vedenje o njih. www.varuh-rs.si

AMNESTY SLOVENIJA

"Na svetu še vedno 100 milijonov otrok živi na ulici, 250 milijonov otrok od 5 do 14 let je prisiljeno delati za preživetje in več kot 300.000 se jih bojuje v različnih oboroženih konfliktih ..." Spoznaj, kako so kršene pravice ljudi po svetu! Morda se odločiš pridružiti družini Amnesty International; neodvisnemu, nepristranskemu svetovnemu gibanju posameznikov, ki si prizadevajo za zaščito in promocijo človekovih pravic širom sveta s pisanjem apelov za pomoč žrtvam in mnogimi drugimi akcijami. www.amnesty.si

UNICEF

Si že pomislil, da bi si kupil modno majico s kapuco, daroval drobiž ali posvojil punčko iz cunaj ter s tem rešil otroka sveta? Na zgornjem naslovu

najdeš, vodič po zanimivih novih in že tradicionalnih Unicefovih akcijah. www.unicef.si

VSI DRUGAČNI - VSI ENAKOPRAVNI

Spletna stran Informacijsko dokumentacijskega centra Sveta Evrope je kažipot, kjer boš našel vse konvencije Sveta Evrope, med drugim tudi Evropsko konvencijo o človekovih pravicah. Na tem mestu so predstavljene tudi zanimive politične kampanje, namenjene širjenju in varovanju človekovih pravic. Ena bolj odmevnih in aktualnih je kampanja VSI DRUGAČNI - VSI ENAKOPRAVNI, ki želi tokrat pritegniti mlade zlasti s sporočilom, da imajo vsi ljudje pravico do svoje edinstvenosti ter biti nepristransko in pravično obravnavani. Vsak udeleženec bo lahko sodeloval pri gradnji boljše Evrope, takšne, v kateri ima posameznik pravico biti samosvoj - drugačen in enakopraven. www.coe.si, www.alldifferent-allegal.org

PROSTOVOLJSTVO.ORG

Na tej strani pod rubriko "Kje lahko delam?" lahko izbereš prostovoljno delo s področja človekovih pravic. Kar nekaj organizacij širom Slovenije bo veselo tvoje pomoči. www.prostovoljstvo.org

BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ

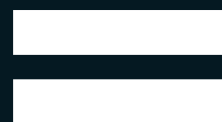
Ko si v dvomih glede pravne podlage svojih problemov, lahko klikneš na stran Pravno informacijskega centra, ki nudi brezplačne pravne nasvete po mailu ali osebno. www.pic.si

DRUŠTVO SOS

Na strani društva SOS telefon najdeš telefonsko številko za nujne primere, izveš, kaj je to varna hiša ... ali pa se odločiš za pomoč žrtvam nasilja s prostovoljnimi svetovalnim delom ... www.drustvo-sos.si

ŠOLA ZA MIR

Če želiš izvedeti več o človekovih pravicah, si na naslovu Šole za mir lahko priskrbiš brezplačen elektronski leksikon strokovnega izrazoslovja, ki ti bo pomagal razumeti področje učenja človekovih pravic. www.eip-ass.si/Publikacije.htm

PRISPEVAJ K SPREMEMBI

WWW.EURO26.SI/VSIDRUGACNI

